

Naš kraj

INFORMATIVNO GLASILO OBČINE DOBREPOLJE

letnik IV, št. 5

maj 1998

Gradnja prizidka šole in vrtca lepo napreduje

Ugodne vremenske razmere v marcu so omogočile, da je bila dokončana fasada na prizidku. Na celotnem objektu so tudi že vgrajena in zastekljena vsa okna. Delavci GPG Dolenjgrad pa sedaj urejajo okolico prizidka (kanalizacija, peš poti). Veliko dela je tudi na hidrantnem omrežju, ki bo potekalo okoli šole. Le to naj bi omogočilo, da bi bil morebitni požar (npr. kot je bilo preteklo leto v vrtcu na Vrhniku) hitro lokaliziran in pogašen.

Tudi z Inštituta Jožef Štefan, s katerega so izvajali meritve radona v novih prostorih vrtca, so nam sporočili vzpodbudne rezultate.

V mesecu aprilu bo potrebno dokončati pogovore o opreми vrtca in šole, prav tako pa bo zadnji teden aprila potekalo polaganje keramofleksa, elektro inštalaterji bodo dokončali montažo luči in vtičnic. Tudi ostali obrtniki bodo v drugi polovici aprila pričeli s končnimi deli na objektu.

Po sedanjih kazalcih bo gotovo prizidek vrtca in šole dokončan do 1. septembra, ko bodo malčki in učenci obogatili s svojim delom in živahnostjo novi objekt. Nekateri starši iz Kom-

polj so me povprašali, kaj nameravamo z vrtcem v Kompoljah. Menim, da dokončne besede o zaprtju tega vrtca še ni, vendar pa je vse odvisno od števila prijav. Vse starše, ki jim je v interesu, da ostane oddelek vrtca v Kompoljah, vabim, da se odločijo, da bodo svojega otroka dali v vrtec. Trenutno ni nobene nove prijave iz Kompolj za otroke, ki so starejši kot tri leta, ki bi lahko bili v kompolskem oddelku.

Nekateri starši, katerih otrok zaradi prostorske stiske v dose-danjem vrtcu niste imeli in ste bili prisiljeni svoje otroke vključiti v najrazličnejše vrtce, ste sedaj že oddali prijavo za vključitev v novi vrtec na Vidmu. Vabim pa tudi ostale, da prijavite svoje otroke v naš vrtec, ki bo predvidoma odprt od 5.30 ure do 16.30 ure. V primeru, da bi bil interes, vas staršev, da bi bil vrtec odprt do 17.30 ure, se bomo lahko o tej problematiki tudi pogovorili. Prepričan sem, da je zelo pomembno, da je otrok več skupaj že od ranega otroštva s sovrstniki iz domačega kraja. Zato je prav, da jih vključite v naš vrtec.

Ravnatelj: Ivan Grandovec

Mednarodna kolesarska dirka "Po Sloveniji 98" tudi skozi našo občino

Karavana kolesarjev bo obiskala našo občino v nedeljo, 10. maja 1998. Leteči cilj VII. etape je predviden na Vidmu ob 10.31 uri. Športna prireditelj, kakršna je dirka po Sloveniji, seveda ni samo športni dogodek. Predvsem se bo z njo tujim gostom predstavila tudi naša občina. Naše vasi, skozi katere bo ubirala pot kolesarska karavana, bodo 10. maja zagotovo utripala hitreje in to bo zanesljivo spodbuda, da se bodo močneje zavedala novih priložnosti, ki jim jih ponuja šport s svojimi večplastnimi razsežnostmi.

ZŠO Grosuplje pripravlja na isti dan tudi izvedbo rekreativnega maratona "TREH OBČIN".

O obeh velikih kolesarskih prireditvah podrobneje na straneh 26 in 27.

*Vsem občanom želimo
prijetne prvomajske
praznike!*

Iz vsebine:

- ◆ seja Občinskega sveta
- ◆ 50 let pri Zagoriških fantih
- ◆ prispevki iz kulture
- ◆ dobropoljski spominek
- ◆ razstave in prireditve
- ◆ zaključek državnega prvenstva sledarskih psov na Vidmu

**Naslednja številka Našega kraja bo izšla konec maja.
Prispevke sprejemamo do 12. v mesecu.**

Ali tudi nas droga že ogroža?

V Sloveniji poteka prav sedaj vseslovenska akcija "Veter v laseh - s športom proti drogi". Organizatorji želijo s sklopom prireditev v različnih krajih Slovenije vzpodbuditi borbo proti vse večji zasvojenosti z različnimi vrstami droge.

Tudi športna aktivnost je gotovo pomemben faktor pri graditvi zdravega duha v zdravem telesu. Športno aktiven človek je odpornější na vse strese in pretrese, ki jih v življenju doživlja. Tudi v naši občini smo se vključili v ta projekt, ki ga pri nas vodi Zveza športnih društev Dobropolje. Ko to berte, je prvi del prireditev že za nami, drugi del pa bo v nedeljo 26.4.1998. Obakrat se prireditve začnejo že ob enajstih dopoldne in bodo potekale do poznih popodanskih ur. Priložnostno sestavljene športne ekipe se bodo pomerile v različnih športnih panogah, vmes bodo še druge priložnostne prireditve. Sami rezultati pri tem niso važni, važen je prijateljski in razumevajoč odnos in prijateljsko druženje. Vabimo vse, da se nam pridružite.

Vse prireditve bodo potekale brez alkohola in tudi vse gostilne v občini smo zaprosili, da v času prireditev to je 19. in 26. 4. od 11. ure dalje, ne bi točile alkoholnih pijač.

Seveda si ne delamo utvare, da lahko ena prireditev reši problem omamljanja in uživanja drog. Hoče pa spodbuditi razmišljanja v to smer. Morda bo kdo zamahnil z roko, in rekel, saj pri nas tega ni. Prav je, da bi bilo tako, toda nesmiselno si je zatiskati oči. Vse slabe stvari se selijo iz mest tudi na podeželje in podeželski otroci so ob stiku z mestom še bolj izpostavljeni negativnim vplivom, ker se mnogokrat ne zavedajo niti sami niti njihovi starši nevarnosti, ki jim preti. Naenkrat se znajdejo v klapi, ki jih potegne in zavejo se šele, ko je že prepozno. Posamezni primeri uživanja droge pa so prisotni tudi v naši občini. Ob tem seveda vsak pomisli samo na tiste prave droge, alkohol kot najbolj razširjeno drogo pa kar pozablamo. Ta je v naši občini gotovo najbolj razširjena droga. Uničuje življenja, uničuje družine, onemogoča ženitve itd. Samo ljudje, ki živijo z alkoholiki, vedo, kaj je trpljenje in kakšno je to zlo.

Vzroki, da nekdo poseže po drogi, so seveda globlji. Zanimivo, glavni je osamlje-

nost, nesprejetost, pomanjkanje življenske vizije. Vse bolj in bolj se odpira vprašanje, ki je večno burilo duha: Čemu živim? Čudno, v času medijev, ko vsaka informacija obkroži svet v nekaj minutah, ko je cel svet ena sama velika vas, so ljudje vse bolj osamljeni. Mnogi iščejo rešitev v kopičenju materialnih in nasladnih užitkov in se slepijo, da bodo s tem preprečili, potešili svojo osamljenost. Razočarani se zatekajo v razne omame, ki jim počasi a zanesljivo uničijo telo in duha.

In kaj lahko storimo mi pri tem prav sedaj v tem trenutku? Ali res nič? Poskusimo obiskati nekoga za katerega vemo, da je v stiski in trpi, naša beseda ga bo pomirila in ga morda odvrnila od misli na alkohol ali mamila. Vzodbujajmo pravo druženje ljudi, kjer bo v ospredju prijateljski pomenek, prijateljsko druženje s sproščenim humorjem, brez obveznih kupov steklenic popitega alkohola. Obiščimo kdaj pa kdaj svojega so-

se, najbrž ga že dolgo nismo, ni časa. Uga snimo televizor in namesto gluhega buljenja v televizor začnimo medsebojni pogovor ali zapojmo pesem. Vključimo se v kakšno mladinsko, zakonsko, molitveno ali kako drugo skupino. Vključimo se v pevski zbor ali športno, planinsko, upokojsko, turistično društvo. Če smo kristjani, ne pozabimo brez vzroka na nedeljsko mašo. Še vedno sem pod vtisom veselih in sproščenih obrazov ob velikem druženju ob verskih obredih v času cvetne nedelje in Velikega tedna. Vse te dejavnosti in angažiranja nas povežejo z drugimi enako mislečimi in nam napravljajo življenje prijetnejše in lažje. Seveda se je potrebno v vseh teh skupinah in dejavnostih truditi za pravo vzdušje pravi prijateljski odnos, zdravo razmišljanje, drugače lahko tudi napačno spodbudna skupina zajadra v nezdrave vode, ki naša življenja poslabšajo in nas lahko napravijo še bolj nesrečne.

To je seveda samo nekaj skromnih misli ob akciji "Veter v laseh - s športom proti drogi". Nisem veliko govoril o drogah, želel pa sem vzpodbuditi nekaj razmišljanj in morebitnih vzrokov za to, da ljudje zapadejo v zasvojenost. Če bomo hodili po svetu z odprtimi srcem, če bomo znali prisluhniti drug drugemu, če se bomo znali odpreti na pravi način, če bomo gojili zdravega duha v zdravem telesu, se nam ni bati, da bi zapadali v življenjsko usodno zasvojenost.

Pozdravlja vas vaš župan Anton Jakopič

Vrtec v Kompoljah vendarle ostane?!

Živo se spominjam, s kakšnimi napori in prizadevanji smo nekoč še pod okriljem občine Grosuplje iskali vsaj delno rešitev za vrtec v Dobropoljski dolini.

Ko smo jo naposled našli v zapuščenem stanovanju osnovne šole v Kompoljah, je vsakdo skušal po svojih močeh prispevati, da so bili investicija in pogoji za začetek varstva čim prej zagotovljeni. Tudi takratna krajevna skupnost Kompolje je denar, ki ga je nameravala vložiti v ureditev centra vasi, preusmerila v sofinanciranje asfaltnega igrišča in ureditev okolice ob bodočem vrtcu in šoli.

Ko je dejavnost varstva otrok naposled stekla, smo bili veseli, da je ta prvi korak ven-

darle uspel. Zanimanje staršev je po začetnih dvomih kmalu preraslo možnosti, zato je bila na račun prostora za priročno šolsko telovadnico organizirana dodatna skupina otrok. K zaupanju in zanimanju staršev je vsekakor pripomogla dejavnost vzgojiteljic in varušek, ki so poleg uspešnega opravljanja osnovne dejavnosti, to je vzgoje in varstva otrok, v povezavi z učiteljicami osnovne šole z dodatnimi dejavnostmi in v veselje otrok poskrbele še za izredno poživitev vasi in širše skupnosti.

Vrtec in osnovna šola v Kompoljah sta se izkazala kot izjemen kolektiv, ki je ob medsebojnem sodelovanju pripravil, na novo uvedel ali dejavno sodeloval pri celi vrsti projektov, kot so božično novoletni sejmi, pustovanja, materinski dnevi, pred kratkim razstava velikonočnih jedi in pogrinjkov, delavnice v zvezi z izdelki domače obrti, obujanja starih običajev, gostovanja znanih ali zanimivih ljudi in še celo vrsto drugih. Vrtec je postal del vasi in njenega utripa in kot tak doživel toplen in pozitiven sprejem.

Sedaj, ko je skupaj z dodatnimi učilnicami na Vidmu dograjen nov vrtec, ljudje v bojazni sprašujejo, če to pomeni konec vrtca v Kompoljah. Za bojazen ne vidim dovolj tehtnih razlogov. Sedanji vrtec ima prav zato, ker je majhna enota, še vedno nekatere funkcije pred centralnim na Vidmu. Prostorji so že zgrajeni in opremljeni. Priročna telovadnica, zelenica z igrali in asfaltirano igrišče so skupini vseskozi na razpolago in jih ni treba deliti in razporejati s še deset ali več drugimi skupinami otrok iz vrtca in osnovne šole. Na voljo so številne poti za sprehode in srečanja z domačini. Osnovna vzgojno varstvena dejavnost poteka v mnogo bolj mirnem okolju brez motečih medsebojnih vplivov velikega števila skupin majhnih pa tudi večjih šolskih otrok.

Tudi ekonomski izračun bi se moral po moji oceni pokriti. Enaka skupina otrok potrebuje enako število osebja v majhni ali veliki enoti. Hrano je treba pripraviti ali pripeljati v vsakem primeru že za šolarje. Prostorji in zunanje površine so opremljene in bi jih bilo nesmiselno zavreči ali jim spreminjati namembnost. Tudi iz strani vzdrževanja so najmanj ekonomični prazni prostorji.

Po drugi strani se že čez nekaj let lahko izkaže, da bo na Vidmu po uvedbi devetletne osnovne šole dobrodošel še kakšen dodatni prostor. Vsekakor bi bilo dražje takrat vlagati na novo, kot pa sedaj obdržati utečene kapacitete.

Ravnatelj je v pogovoru na to temo zagotovil, da si bo ob podpori občine prizadeval za nadaljnji obstoj vrtca v Kompoljah. Vsekakor mu bo v veliko pomoč, če bo v to enoto vpisanih dovolj otrok. Prepričan sem, da poleg otrok iz Kompolj in Strug ne bo težko najti še nekaj staršev, ki bodo pripravljene narediti kakšen kilometer več, da svojemu otroku ponudijo prednosti, ki jih ima manjša enota. Kdor od staršev si to želi, naj željo vsekakor dovolj zgodaj sporoči, da jo bo mogoče tudi upoštevati.

Brane Brodnik

glasilu že objavljeni, je bilo več svetnikov naklonjenih predlogu za 24. julij. Na ta dan, leta 1806, je dvorna pisarna na Dunaju odobrila zidavo šole v Dobropolju. Razprava pa je pokazala, da ta dan ne bi bil najbolj primeren zaradi dopustov in bi bilo težko organizirati primerno prireditev. V razpravi je bil podan še en predlog - 3. december, rojstni dan Frana Jakliča. Na koncu so se odločili, da bo glasovanje o prazniku potekalo v dveh krogih. Predlogi z največ glasovi bodo šli v drugi krog glasovanja.

Svetniki so na pobudo, ki je bila dana na prejšnji seji, sprejeli višino plačila za delo, ki ga opravlja nadzorni odbor.

VPRAŠANJA, POBUDE, PREDLOGI

Najdlje časa so se svetniki zamudili pri obravnavi treh pobud oz. vprašanj, ki jih je izpostavil predsednik sveta BRANE BRODNIK.

Prvo vprašanje se je nanašalo na zaščitenost vaških lip. V Kompoljah, naprimer, je bila lipa že večkrat izpostavljena nameremu ali nenameremu uničenju.

Župan je pojasnil, da so lipe zaščitene pri Sv. Antonu in Podpeči. Sicer pa že nekaj časa poteka dogovarjanje z Zavodom za varovanje kulturne in naravne dediščine, da bi sprejeli odlok o zaščiti kulturne in naravne dediščine za celotno občino.

Drugo vprašanje se je nanašalo na izvajanje agromelioracijskih del v Strugah, kjer naj bi, po mnenju krajanov, šlo za nepravilni postopek pri izbiri izvajalca in za negospodarno trošenje denarja. Župan je odgovoril, da je razpis objavilo Ministrstvo za kmetijstvo, ki je tudi plačnik, zato občina ne more posredovati. Nekateri svetniki so vztrajali, da bi bilo potrebno braniti interese krajanov, če je to le mogoče, saj gre za naše občane.

V nadaljevanju je predsednik sveta dal pobudo, da bi se vrtec v Kompoljah, kljub novogradnji na Vidmu, obdržal, saj so za to vaščani zelo zainteresirani. Pri tem so ga podprli tudi nekateri drugi svetniki. Na vprašanje oziroma pobudo je odgovoril Ivan Grandovec, ki je navedel razloge, zaradi katerih, bi bila ta možnost težko izvedljiva. Predvsem je navedel premajhno število prijavljenih otrok in previsoko ekonomsko ceno. Na koncu je bil sprejet sklep, da se mora napraviti natančna analiza populacije, števila otrok, prijav za vrtec, itd. in razmisliti o tem, da v Kompoljah ostane vsaj ena skupina.

Ostala vprašanja, pobude in predlogi so bila predložena županu in občinski upravi samo v pisni obliki.

M. Steklasa

Seja občinskega sveta

POROČILO O DELU JKP

Direktor Janez Skarlovnik je podal poročilo o delu JKP v letu 1997 in prikazal načrte za delo v letu 1998. Predvidena sredstva za investicijsko vzdrževanje in novogradnje v občini Dobropolje znašajo 20.408.408,00. Sredstva naj bi se porabila na naslednjih projektih:

- rekonstrukcija vodovodnega odcepa na Vidmu proti šoli
- rekonstrukcija odcepa v Mali vasi (120 m)
- navezava sistema Rob na center procesnega vodenja
- rekonstrukcija odcepa v vasi Cesta
- rekonstrukcija vodovodnega odcepa od Kompolj proti Strugam.

Obnova vodovoda v Ponikvah za letos ni še predvidena, ker bi bila za izvedbo te investicije potrebna znatno večja finančna sredstva. Občinski svet je plan dela JKP Grosuplje za leto 1998 potrdil.

Občinski svet je obravnaval tudi sklep o povišanju števne, ki jo porabniki plačujejo v določenem mesečnem znesku na vsak

števec. Iz teh sredstev JKP zamenjuje števec, ki jih je po odredbi potrebno menjati na 5 let. Predlog za povišanje števne iz sedanjih 72,80 SIT za gospodinjstvi priključek na 132,60 SIT na priključek do Ø50 in 1.495,60 nad Ø50 ni bil sprejet.

RAZNA IMENOVANJA IN RAZPRAVA O OBČINSKEM PRAZNIKU

Na dnevnem redu je bilo nekaj imenovanj. Tako je občinski svet imenoval Marijo Samec za vršilko dolžnosti direktorja javnega zavoda Knjižnica Grosuplje. Sklep začne veljati potem, ko ga bodo potrdile vse tri občine.

V svet območne enote Zavoda za gozdo-ve Kočevje je občinski svet imenoval Antona Jakopiča. Svetniki so v krajši razpravi dali soglasje k imenovanju dr. Janeza Merviča za direktorja javnega zdravstvenega zavoda Zdravstveni dom Grosuplje.

Po daljšem času je bila na dnevnem redu obravnavana predlogov za občinski praznik. Izmed šestih predlogov, ki so bili v našem

Sprememba odloka o določitvi pomožnih objektov

Občinski svet naše občine je na svoji 42. seji med drugim sprejel tudi spremembo Odloka o določitvi pomožnih objektov. Sprememba se nanaša na gradnjo kozolcev in rastlinjakov. V spremembi odloka je pogojeno, da mora biti kozolec, za katerega ni potrebno pridobiti gradbenega dovoljenja, v celoti lesen in tipološko prilagojen krajevni arhitekturi. Glede rastlinjakov pa velja, da površina ni omejena pod pogojem, da za tak rastlinjak ni potrebno izvesti temeljenja. Spremembo odloka tudi objavljamo, da boste v celoti seznanjeni z njegovo vsebino.

Predvsem želimo poudariti, da je za vsako gradnjo, ki jo posamezni

investitor želi izvesti, potrebno pridobiti ustrezno dovoljenje, pa naj bo to gradbeno ali lokacijsko dovoljenje. Opažamo namreč, da posamezniki brez vsakih dovoljenj postavljajo razno razne objekte, ki niso primerni za lokacijo, kjer so postavljeni. Še enkrat želimo opozoriti, da so vsi tako zgrajeni objekti črna gradnja, in jih je po izvedbi ustreznega postopka možno porušiti na stroške tistega, ki je tak objekt postavil. Menimo, da je ceneje, posebno za objekt, za katerega ni potrebno pridobiti gradbenega dovoljenja, pridobiti odločbo o priglasitvi del, kot pa imeti stroške s postopkom za legalizacijo objekta oz. njegovim rušenjem.

Pripravil: Anton Rus

Na podlagi drugega odstavka 51. člena Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št.: 18/84, 37/85 in 29/86 in Uradni list RS, št.: 26/90, 18/93, 47/93, 71/93, 29/95), 6. člena Navodila o merilih zato, kaj se lahko šteje za objekte oziroma posege v prostor, za katere po zakonu ni potrebno lokacijsko dovoljenje in kaj se lahko šteje za pomožne objekte (Uradni list SRS, št. 27/85) in 16. in 90. člena statuta občine Dobrepolje (Uradni list RS, št. 26/95) je občinski svet občine Dobrepolje na svoji 42.seji dne 08. 04. 1998 sprejel

SPREMEMBA ODLOKA o določitvi pomožnih objektov

1. člen

Deseta alineja 2. člena Odloka o določitvi pomožnih objektov (Ur.l. RS št. 1/97) se spremeni tako, da se glasi:

- predstavitev in postavitve enojnih kozolcev in prestavitve ali postavitve novih, v celoti lesenih tipološko ustreznih toplarjev brez omejitve površine in toplarjev z betonskimi stebri, če niso večji od dveh polj.

2. člen

Dvanajsta alineja 2. člena se spremeni tako, da se glasi:

- proizvodni rastlinjaki brez omejitve velikosti, če ne potrebujejo temeljenja in nimajo nobenih komunalnih priključkov in je možna hitra vzpostavitev v prejšnje stanje brez gradbenih posegov.

3. člen

Ta dopolnitev odloka začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Številka: 352-3/96

Datum: 08. 04. 1998

*Predsednik Občinskega sveta
Občine Dobrepolje
Brane Brodnik dipl. ing.*

Politični utrip meseca

Stranka SDS je vložila predlog ustavne obtožbe zaradi podpisanega tajnega slovensko-izraelskega sporazuma. Gre za zavezanost dveh vojaško obveščevalnih služb, da bosta varovali tajnost podatkov. Sporazum je bil podpisan leta 1995, to je v času, ko je še veljal embargo na izvoz orožja v države, ki so nastale na ozemlju nekdanje Jugoslavije in kamor je spadala tudi Slovenija. Vlada je ocenila, da tajni sporazum po vsebini ni sporen in da ni povzročil nobenih škodljivih posledic za državo. Priznavajo le nepravilnosti v proceduri. Ob tem je bilo stališče SLS nekoliko bolj otežujoče za takratnega obrambnega ministra Kacina. Opozicija je seveda drugačnega mnenja tako glede škodljivosti za državo kot odgovornosti vlade. Zaenkrat je pri tem socialdemokrate podprla le stranka SKD, večinoma pa so stranke še zadržane in čakajo na mnenje Ustavnega sodišča, kamor je bila ustavna obtožba dana v presojo. Kredibilno podlago obtožbe bo lahko dalo le Ustavno sodišče. Če bo do tega prišlo, bo v največji dilemi prav Slovenska ljudska stranka, saj bi s podporo tvegala razpad vlade, kar pa ji, razumljivo, najmanj ustreza.

Pa tudi sicer so v stranki v precej neprijetnem položaju. Čeprav je dobil na glavnem odboru stranke Marjan Podobnik stoddostotno podporo članstva, je stranka z medijskimi napadi in obtoževanji v zadnjem času vendarle nekoliko zgubila. Kakorkoli so se v predvolilni kampanji leta 1992 obnašali amatersko (mnogi so počeli isto na bolj prefinjen način), se je treba le vprašati, zakaj so mediji prišli na dan z virnari šele v tem trenutku. SLS je v šla za del slovenske politike nekoliko predaleč v svoji odločnosti po uveljavljanju svojega programa, zato jo je bilo potrebno nekoliko ustaviti in jo disciplinirati. Tako so mediji ponovno odigrali ključno vlogo, ti vedno nastopijo v pravem trenutku in pokažejo vso svojo moč. Medijska programiranost vedno doseže svoj namen. To se je izkazalo tudi v primeru Marjana Podobnika. V intervjuju, ki ga je dal za enega najbolj branih slovenskih tednikov je bilo spet čutiti bolj spravljive tone do aktualnih vprašanj v slovenski politiki in družbi, ni pa se pozabil vsaj malo obregnuti ob oba predsednika dveh pomladnih strank.

Pozornost je v zadnjem času pritegnilo tudi dogajanje v obrambnem ministrstvu. Marsikoga je presenetila zamenjava v vrhu generalštaba. Namesto Albina Gutmana, ki se je izkazal v slovenski osamosvojitveni vojni, je bil na njegovo mesto imenovan Iztok Podbregar.

V času, ko se odvijajo pogajanja z Evropsko zvezo, naj od dnevnopolitičnega dogajanja ome-nimo vsaj sprejem letošnjega proračuna, ki je te-žak dobrih 870 milijard tolarjev.

M. S.

Občni zbor SLS podružnice Dobreplje v znamenju velike udeležbe in pristopom novih članov

Občnega zbora Slovenske ljudske stranke Podružnice Dobrepolje, ki je bil 13. 3. 1998, se je udeležilo precejšnje število članov in simpatizerjev. Posebnost pa je bila tudi močna delegacija strankarskega vrha, saj se je povabilu odzval predsednik programskega sveta stranke in predsednik Državnega zbora dr. Janez Podobnik, državni sekretar za ceste Žare Pregelj in minister za drobno gospodarstvo in turizem Janko Razgoršek.

Glavna pozornost je seveda veljala nastopom gostov. Ti so med drugim poudarjali, da se iz izrazito opozicijske države privajajo vlogo vladne stranke in da so našli pravo formulo za dogovarjanje v koaliciji.

Dr. Janez Podobnik, ki se je še dobro spomnil svojega obiska v Dobrepolju ob ustanovnem sestanku podružnice, je predstavil glavne programske usmeritve, ki jih poskušajo uresničevati kot vladna stranka, saj se zavedajo, da so postali z vstopom v vlado močno soodgovorni za dogajanje v državi. Po njegovih besedah, njihova prisotnost v vladi že prinaša prve premike v kmetijstvu, šolstvu in na drugih področjih. Zavedajo se, da je ključno vprašanje slovenske države gospodarstvo, to se bo ob vstopu v Evropsko zvezo nujno znašlo pred ostro konkurenco in veliko preizkušnjo.

Prisotni so z zanimanjem prisluhli tudi Žaretu Pregelju, ki je bil tokrat že drugič gost na občnem zboru. Tudi on je ocenil vstop stranke v vladno koalicijo kot dobro odločitev, ker lahko odločneje posegajo v družbeno in politična dogajanja, čeprav so včasih usklajevanja s koalicijsko partnerico dolgotrajna in naporna. Minister Razgoršek,

ki je bil v Dobrepolju prvič, kakšne finančne podpore za zagon turizma, kar bi Dobrepoljci zelo potrebovali, ni mogel obljubiti, pač pa je seznanil udeležence z delovanjem ministrstva in o prednostih zakona o pospeševanju turizma, ki je v parlamentarni proceduri.

Na občnem zboru so sprejeli dodatek k statutu, ki natančneje opredeljuje delovanje podružnice. Ugotovili so tudi, da dobro poslušajo in da so prihranili kaj nekaj sredstev za letošnje lokalne volitve.

Zelo dobro je bilo pripravljeno in sprejeto poročilo dosedanjega predsednika stranke Antona Jakopiča o delovanju podružnice in njenih temeljnih usmeritvah. Z velikim navdušenjem so aktivno posegli v občinsko politiko in v 4-letnem obdobju vidno zaznamovali dogajanje v občini ter uredili skoraj vse temeljne postavke iz svojega programa. Nekateri projekti, ki so jih podprli v svojem programu, pa so tudi že v zaključni fazi, naprimer prizidek k šoli, ki je glavni projekt 4-letnega obdobja občine. Poudaril je desnosredinsko opcijo stranke, ki je dovezetna za pozitivne pobude s katerokoli strani in zavezanost slovenstvu in tradicionalnim krščanskim vrednotam. Nastopajo kot samostojna stranka, odprti so za sodelovanje, zlasti s pomladnimi strankami.

Letos bo glavna pozornost veljala lokalnim volitvam, na katerih pričakujejo precejšen uspeh. Lahko bi rekli, da upravičeno, saj je stranka dobro organizirana, narašča pa tudi število članov. Že na samem občnem zboru je precej simpatizerjev podpisalo pristopno izjavo, največ jih je bilo iz Strug.

Letošnji občni zbor je bil volilni, izvolili so nov upravni in nadzorni odbor za naslednja štiri leta. Upravni odbor sestavljajo: Tina Shawish, Ivan Grandovec, Marija Sadar, Stane Bradač, Milan Ahačevič, Anton Novak, Janez Novak, Anton Jakopič, Janez Šuštar in Olga Zupančič. V samem vodstvu ni prišlo do sprememb, saj je članstvo ponovno izkazalo zaupanje dosedanjemu predsedniku Antonu Jakopiču in podpredsedniku Ivanu Grandovcu. Oba sta dobila soglasno podporo za naslednji mandat.

Mihaela Steklasa

SKLEPI OBČNEGA ZBORA

Sprejeti so bili naslednji sklepi:

Na občinskem nivoju se stranka zaveza za naslednje:

- še naprej bomo podpirali enakopravni razvoj vseh delov občine;
- podpirali gospodarski napredek s poudarkom na razvoju turizma, zlasti kmečki turizem in drobno gospodarstvo;

- razvoj kmetijstva in ohranitev kulturne krajine;

- povečali skrb za ostarele in upokojence, proučitev možnosti za pomoč na domu, podpirali načrtovano izgradnjo doma za ostarele in nov klubski prostor za upokojence;

- vključevanje mladih v aktivno sodelovanje pri razvoju občine in skrb za njihov vsestranski razvoj, primerni klubski prostori, razvoj športne aktivnosti, kulturna dejavnost;

- podpirali investicije na področju vodoskrbe, s poudarkom, da vse vasi dobijo zdravo pitno vodo;

- podpirali programe s področja urejanja okolja in podpirali izgradnjo skupne deponije komunalnih odpadkov.

Na državnem nivoju:

- uravnotežen razvoj cele Slovenije in zaustavitev nadaljnega propadanja podeželja;

- zagotoviti občinam več razvojnega denarja za odpiranje delovnih mest in infrastrukturo;

- v sklopu države večji poudarek na razvoju drobnega gospodarstva in turizma, kot pa reševanju zavoženih megalomanskih podjetij;

- nadaljevanje aktivnosti na področju zgoje in izobraževanja, zlasti s poudarki na vrednostnem področju;

- zaključek denacionalizacije in lastninjenja in dosledno odkrivanje in kaznovanje nepravilnosti na tem področju.

SLS trdno po začrtani poti

Ker se je v zadnjem času razvnela neka medijska kampanja proti delovanju Slovenske ljudske stranke, predvsem proti njenemu predsedniku Marjanu Podobniku, se mi zdi potrebno da tudi občanom občine Dobropolje povemo resnico.

Tudi v naši občini je SLS močna stranka, ki aktivno in odgovorno posega v življenje občine. Njeno članstvo in ugled vztrajno naraščata, zato je prav da se поблиže seznamimo z vzroki medijske gonje proti SLS.

Vzrok medijske gonje seveda ni kakršnoli sporno financiranje volitev leta 1992. Ta zadeva je potegnena iz "naftalina" za potrebe točno določenega manipuliranja. Stranka se je leta 1992 financirala tako kot vse ostale stranke. Pri tem zbiranju denarja je bila celo manj uspešna in se je morala zadolžiti. Financiranje strank takrat zakonsko še ni bilo strogo urejeno. Stranke, ki so izhajale iz bivšega režima, so seveda imele več denarja naloženega v tujini in financiranje ni bilo noben problem. Stranke pomladi, pa so morale vse po vrsti izredno intenzivno zbirati denar, ki je za kampanjo nujno potreben, če so hotele kaj doseči. To mora biti vsem jasno in je nesmiselna vsaka nadaljna debata.

Vzrok napadov na SLS je njena realna moč, ki jo nihče ni pričakoval. Ko se je stranka odločila, da bo šla v vlado, (Dobropoljci smo sicer temu nasprotovali, prav iz strahu, da stranko ne bi uničili politični manipulanti in bi klonila), so vsi pričakovali, da bo to spet en privesek, figov list, s katerim se bo pometalo. Izkazalo pa se je, da to ni res. Stranka je ostala neomajna v zahtevah za izpolnjevanje svojega programa, ki pa seveda temelji na drugačnih etičnih, moralnih, narodnostnih izhodiščih, kot so izhodišča partnerske vladne stranke. V vladi dosledno zagovarja svoj program, ki se tudi že kaže v nekaterih uspešno izpeljanih projektih. Tu velja predvsem omeniti izredno resen pristop stranke na področju kmetijstva. Sredstva za kmetijstvo so se močno povečala, kar pa ni bistveno, bistveno je, da se kmetijstvo ne zanemari pri pogajanjih z Evropsko skupnostjo. Pravkar sprejeti zakon o zaključku lastninjenja, ki vsebuje tudi določbe, da je potrebno vse nezakonito odvedeno premoženje vrniti, je tudi velik uspeh SLS. S tem v zvezi velja poudariti tudi poddržavljanje igralnic, kjer so se hoteli nekateri mastno okoristiti, država pa bi bila močno oškodovana. Prav tako zavzemanje za normalno šolo, ki mora tudi vzgajati ne sa-

mo informirati itd. Seveda je usklajevanje v takšni koaliciji strašno naporno in podvrženo določenim kompromisom, to je neizbežno. Toda važno je, da linija, ki je začrtana v programu, ostane.

Ključno vlogo pri uveljavitvi strankinega programa, ki je naravn in dobrobit vseh Slovencev, pa seveda odigrava njen predsednik in podpredsednik vlade Marjan Podobnik. On je po svojem delovnem tempu izreden garač in prevzema na svojo osebo izredno veliko dela in odgovornosti. Tudi v vladi je izredno prodoren. Človek dobi včasih vtis, da želi celo preveč in prehitro. Tukaj pa potem nastane vzrok medijske gonje. Partnerska LDS je tudi začutila to moč, na katero ni računala. Ker pa so mojstri, to jim je treba priznati, v kazanju lepega obraza in sočasnem podtalnem kuhanju spletk, hočejo zadevo speljati na star preizkušen način. V tem krogu obstajajo tudi neformalne povezave, ki vodijo tudi v predsedniško palačo. V teh krogih se je skuhalo ta gonja, ki se preko tiska, ki ga vodijo skoraj v celoti ljudje, ki so se izšolali v takoimenovanem "rdečem lemenatu", (tako so namreč imenovali svojo fakulteto študentje Fakultete za politične vede in novinarstvo), nemoteno razširja med ljudmi. Ob dejstvu da vsaka trikrat zapisa laž postane resnica je zadeva videti zelo enostavna. Dobro in iz strani zainteresiranih, tudi finančno podprta, je usmerjena tudi ost napada. Namreč napasti tam, kjer je SLS najbolj dosledna, na zavzemanju za poštenje. Podtakniti nepoštenje, še Marjanu Podobniku in SLS in bomo lahko svobodno kradli dalje. Ljudje bodo pa govorili no, saj so vsi enaki. To je resnično dobro strokovno pretehtana manipulacija z ljudmi. Tej manipulaciji so deloma nasledili tudi ljudje iz pomladnih strank SDS in SKD. Obe stranki sta bili z LDS že v vladi v prejšnjih mandatih in zadevo poznata. Nesmiselno je zato dodatno medsebojno napadanje in obtoževanje. To ljudi še bolj meša in slabi končni cilj, ki naj bi vsekakor bil v bodočnosti, sestaviti vlado s pomladno večino. Seveda je potrebno najprej zmagati na volitvah. V tej situaciji, ko volilni rezultat in še dodatni prestop Pucka, ni omogočal vzpostavitev pomladne koalicije, pa je veli-

ko vprašanje, ali je za Slovenijo boljše, da je SLS v vladi ali da bi vlado sestavila celotna leva opcija. Vse bolj se kaže, da bi bilo obdobje vstopanja v Evropsko unijo z vlado, brez katere od pomladnih strank, velika škoda za Slovenijo. V situaciji, ko ni bilo pomladne večine, bi bila vlada 3+1, ki je bila že skoraj dogovorjena, še boljše. 3+1 je namreč 3 pomladne stranke in LDS.

Velika silovitost napada za stvari, ki so neresnične in že zelo oddaljene, pa je tudi Slovincem odprla oči, da gre za veliko manipulacijo. To se vidi tudi po tem, da prav v tem času pristopajo k stranki novi ljudje in se njen procent priljubljenosti v bistvu ne zmanjšuje. Daje pa slutiti, da je SLS z Marjanom Podobnikom na čelu velik trn v peti ali pa morda že v tebuhi, vsem ki so mislili, da bodo SLS pometli pod preprogo. Toda SLS bo vztrajala in nadaljevala s svojim programom. Zadnja seja glavnega odbora pokazala stoddostno podporo vodstvu stranke z Marjanom Podobnikom na čelu. Sam sem bil prisoten in občutek sem imel, da so napadi stranko še okrepili in ji dali novega zagona za nadaljnje delo.

Zaključujem. Stranka SLS ne bo klonila nikakršnim pritiskom. Laži in klevete bo pohodil čas. Vztrajala bo pri nadaljnjem izvajanju svojega programa, dosledno bo zagovarjala svojo pokončo in pošteno držo. Takšni pritiski ne bodo zadovoljili snovalcev tega scenarija in stranka bo še nadalje, v smislu vztrajanja na svojih stališčih, težak koalicijski partner.

Čeprav je poročilo z dobro obiskanega občnega zbora na drugem mestu, pa dodajam zgornjim mislim, ki se nanašajo v glavnem na delovanje stranke na republikanski ravni, še nekaj misli, ki so se izoblikovale na samem občnem zboru in tudi na sejah upravnega odbora naše podružnice. Obisk vidnih predstavnikov iz vodstva stranke in države in njihova naklonjenost, je zelo dobrodošel tudi za nadaljni razvoj naše občine. Stranka na lokalni ravni ni v koaliciji z LDS, čeprav ostaja odprta za vse pozitivne pobude tudi z njene strani, zavrača pa vse neargumentirane in neproduktivne napade. S strani državnega vodstva stranke ima podružnica popolnoma proste roke, glede oblikovanja koalicij na lokalni ravni. SLS podružnica Dobropolje si želi in si bo še nadaljnje prizadevala, da se bo v občinskem merilu izoblikovala še trdnjša koalicija pomladnih strank. Trdna koalicija pomladnih strank je tudi porok za stabilen politični in gospodarski razvoj občine.

Anton Jakopič

Mladi liberalni demokrati in problematika mamil

21. marca 1998 so se zbrali v Grosuplju delegati občinskih odborov Mladih liberalnih demokratov iz vse Slovenije na programski konferenci z namenom predstaviti stališča MLD in LDS do problematike mamil in psihotropnih snovi ter sprejeti resolucijo o preprečevanju uživanja mamil in psihotropnih snovi ter boju proti njihovi zlorabi.

Konferenca je bila zanimiva tudi zaradi tega, ker je v razpravi sodelovala vrsta najpomembnejših predstavnikov kar štirih ministrstev, ki se s to problematiko tako ali drugače ukvarjajo. Svoje ugotovitve in stališča sta predstavila ministra Slavko Gaber, Mirko Bandelj, državna sekretarka dr. Dunja Piškur Kosmač z Ministrstva za zdravstvo in Marjana Kanduti z Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve.

Z različnih zornih kotov in področij predstavljena problematika je tako nudila celovit vpogled v stališča stranke LDS v zvezi z omenjeno tematiko. Uvodoma je bilo poudarjeno, da se je MLD prva resno lotila tega problema in da se v Liberalni demokraciji zavzemajo za sprejem novega, sodobnejšega in učinkovitejšega nacionalnega programa preprečevanja uživanja ter boja proti zlorabi mamil in psihotropnih snovi, ki upošteval mednarodne politične trende na tem področju.

Minister Bandelj je v razpravi omenjal ameriški pristop, ki temelji na večji represiji in enakem boju proti vsem mamilom in po drugi strani evropski, ki gre v smeri večje liberalizacije. Ta po njegovem tudi us-

treza slovenskim razmeram, ker porabi manj finančnih sredstev in je, po njegovem mnenju, bolj učinkovit. Zatira močne droge in dopušča mehkejši pristop do mehkih drog.

Tudi minister Gaber je pristaš liberalnejšega pogleda na obravnavano problematiko, v nastopu pa se je osredotočil na raven preventive, kjer šolski resor lahko prispeva največ. Vendar je po njegovih besedah pomembnejša od primarne (osveščanje mladih), tako imenovana sekundarna preventiva. To pomeni, nuditi mladi generaciji perspektivo in ji zagotoviti čim več možnosti in pogojev za vsestransko aktivnost, da ne bi iskala utehe in smisla v drogah.

Dr. Dunja Piškur Kosmač je predstavila zdravstveni vidik tega problema in poudarila potrebo po večjem ukvarjanju s tem problemom z vidika medicine. Različni kriteriji dajejo srednjo oceno števila zasvojenecv v Sloveniji, ki znaša okrog 5000. Številka je zaskrbljujoča. V naši državi sicer potekajo vse aktivnosti preprečevanja tega problema, tako imamo ustrezno zakonodajo, različne vrste programov, primarno preventivo itd., vendar vse to terja določeno usklajenost na funkcionalnem nivoju, zato je nujen učinkovit nacionalni program.

Razpravljalci so vsi po vrsti pozitivno ocenili in podprli resolucijo o mamilih, ki so jo pripravili Mladi liberalni demokrati. Razprava je potrdila vsebino sprejete resolucije, v kateri se mladi liberalni demokrati zavzemajo za dekriminalizacijo uživanja, nakupa in posesti mamil za lastno uporabo. Pri tem pa se zavzemajo za postavitve jasne meje, do katere bi dopuščali uporabo manj nevarnih mamil in psihotropnih snovi, ven-

dar pa bi, po drugi strani, proizvodnjo, prodajo in zlorabo najstrožje preganjali z vsemi razpoložljivimi sredstvi. S tem v zvezi pa sprejeta resolucija poudarja tudi preventivno, strpnejši odnos do uživalcev mehkih drog, možnost izbire obveznega zdravljenja, namesto kazni in sprejem novega zakona o mamilih.

Resolucija, priprava in sama programska konferenca o problematiki mamil je nudila vrsto zaključkov in dokazala, da se MLD zavedajo odgovornosti problematike, da so njihova stališča usklajena s samo stranko in da dobro poznajo podobno problematiko ter način njenega reševanja v svetu. Na osnovi različnih analiz in dobljenih podatkov so pripravili programska izhodišča in sprejeli resolucijo, ki zahteva celovit pristop reševanja problematike, hkrati s njo pa se niso izneverili liberalnejšim stališčem tudi na tem področju.

M. Steklasa

Droge in prisila

Število kaznivih dejanj, ki so povezana z mamili, v zadnjih letih narašča. Narašča tudi število zasegov nedovoljenih drog, zlasti pri slovenskih državljanih v tujini. Tudi starostna meja uživalcev mamil je vse nižja. Vse več je tudi smrtnih primerov. Povečuje pa se tudi število zdravniških posegov na urgentni način. Policija podaja vsako leto več ovadb v zvezi s kršenjem zakonov o mamilih. Največ kršenja zakona in rabe mamil je v velikih mestih. Opazna pa je tudi tendenca širjenja tega kriminala v manjša urbana središča.

Iz prakse v zadnjih desetletjih se je pokazalo, da represivni boj proti zlorabi mamil ni bil preveč uspešen. Gibanja v Evropi in tudi drugje po svetu pa sedaj spreminjajo ideje o represiji. Vse več je pobud, da bi uživanje lažjih drog dekriminalizirali. Uživalce drugih mamil pa naj bi obravnavali kot osebe, ki so potrebne strokovne pomoči. Preganjanje uživalcev mamil se je pokazalo za neučinkovito. Strašiti drogirance torej ni preveč uspešno.

Pozornost policije bi kazalo preusmeriti na preganjanje proizvodne in prodaje mamil. Zares bo potrebno postaviti zelo jasno razmejitve, kaj je dovoljeno in kaj ni. Kar je dovoljeno, naj bo urejeno in izvajano v skladu z zakoni, vse ostalo pa bi bilo potrebno preganjati in kaznovati zelo strogo.

Zadnje čase v EU nastajajo pobude, da bi razmejili uživalce mamil od distributerjev. Le te naj bi potem strožje obravnavali. Predlogi so različni, zatakne pa se pri posesti mamil in količini. Nikakor se ne najde kompromisna situacija, kolikšna količina mamil bi bila dovoljena za osebno uporabo in katera količina je tista, ki naj bi se štela za protizakonito prodajo.

Nizozemska in Nemčija sta že začeli s prakso dekriminalizacije uživalcev mamil naspro-

ti preprodajalcem. Dovolili so poskusno tudi prodajo drog pod zdravniško kontrolo. Pokazalo se je, da se je število odvisnikov zmanjšalo, verjetno zato, ker ni več "interesantno" za mlade tisto, kar je dovoljeno. V okoljih, kjer te poizkuse tudi izvajajo, se je zmanjšal tudi klasični kriminal.

Iz vseh navedenih razlogov bi bilo potreb-

no začeti spreminjati zakonodajo in poostri kazni. Dati tudi dovolj denarja za kampanjo proti drogam. Pogledati je potrebno prakso in izkušnje drugih držav ter ukrepati čim prej. Slovenija je namreč na tranzitnem področju, čez katero potuje velika količina mamil v druge države. Na žalost, pa tudi vse več mamil ostaja na našem ozemlju. Razmere so že zaskrb-

ljuječe. Po ocenah naj bi bilo pri nas okoli 5000 užiivalcev in zasvojenecv s trdimi drogami. Število užiivalcev mehkih in blažjih drog pa ni znano. Glede na to, da število drogiranecv stalno narašča, je sedaj še čas, da se trend ustavi.

Zvonimir Zabukovec

Zagoriški fantje v Moderni galeriji

"Takšnega aplavza v Moderni galeriji še ni bilo." Da, prav to smo slišali ob zaprtju retrospektivne razstave Toneta Kralja, 22. marca, aplavz pa je bil namenjen Zagoriškimi fantom, ki so s svojim nastopom na izjemen način počastili svojega rojaka. Po krajši predstavitvi gospe Ančke Lazar so izvedli krajši koncert in z njim prijetno presenetili precejšnje število obiskovalcev.

Zagoriški fantje, pred znamenito Kraljevo "Kmečko svatbo". Vaška motivika, izražena v umetniško poduhovljenih podobah, se je zlila s preprosto staro ljudsko pesmijo. Zagoriški napevi so napolnili razstavnii prostor s pristno domačnostjo in tako še globlje približali gledalcem umetnikovo izpoved.

Velik Kraljev umetniški opus se je po zaprtju v Ljubljani preselil v Celje.

M. Steklasa

Zagoriški fantje, v ozadju Kraljeva "Kmečka svatba"

Tone Kralj v Strugah

Pred nekaj leti sem dobila v roke revijo Križ na gori, ki je izhajala le kratek čas, med leti 1924-1927. To je bilo glasilo katoliške študentske mladine, pri katerem je kot ilustrator sodeloval tudi Tone Kralj. V eni od zadnjih števil je leta 1927 izšel zanimiv članek Tone Kralj v Strugah, v katerem neznan avtor ob najnovejših stenskih slikah našega umetnika v struški cerkvi razmišlja o usodi moderne umetnosti, katere predstavnika sta bila tudi France in Tone Kralj. Omenja težave, ki sta jih imela umetnika ob načrtovani poslikavi domače župne cerkve na Vidmu. Iz razprave povzemamo posamezne izseke, ki bodo gotovo vsakogar zanima-

le.

Struško cerkev je poslikal Tone Kralj, mogli bi reči v enem samem zamahu. Od 1. aprila do 3. maja 1927 je slikal zgodbe iz življenja farnega patrona, sv. Avguština, v prezbitariju (ob oltarju) pa je naslikal štiri evangeliste in angele zadaj na koru. Članek pozdravlja to umetnikovo delo in se veseli, da je nova smer v slikarstvu vendarle doživela svojo zmago. Pri tem opozarja na nerazumevanje, ki sta ga doživela umetnika ob načrtovani poslikavi naše farne cerkve. "Kar je doletelo pri nas pred štirimi leti še na absolutno prepoved, se je sedaj uredničilo. Takrat je bil namreč zagotovljen de-

nar, dana je bila dobra volja vernikov - rojakov, le najvišjega potrdila ni bilo moč dobiti za poslikanje dobrepoljske cerkve, kar naj bi skupno izvršila brata Kralja. Dobrepoljska cerkev je ostala neposlikana, neumetnostni spomenik ne naše umetnostne kulture, temveč popolne pasivnosti onih krogov, ki odločajo o umetnostnem konsumu." V nadaljevanju hvali avtor članka župnike, ki so vendarle ubirali svoja pota in vabili Franceta in zlasti Toneta Kralja k likovni opremitvi cerkva. Med prvimi je bil tudi struški župnik Andrej Orehek. Ko sta France in Tone obiskovala šolo na Vidmu, je bil Orehek kot videmski kaplan njun učitelj verouka. Že takrat je dal Francetu portretirati svojega očeta. Tudi kasneje je spremljal njuno umetniško pot in vanjo tudi verjel. Žup-

Zagoriški fantje in Kulturno društvo Dobropolje

vabita na

PROSLAVO

ob 50-letnici delovanja skupine ljudskih pevcev

ZAGORIŠKI FANTJE

v soboto, 25. aprila 1998

ob 19. uri

v Jakličevem domu na Vidmu.

Sodelovali bodo:

TAMBURAŠI IZ SODEVCEV

CITRAR JOŽE ZAJC

HARMONIKAR JOŽE VERGO

VRTEC IN ŠOLA KOMPOLJE

ZAGORIŠKI FANTJE

VABLJENI!

nik na revni struški fari za poslikavo cerkve ni zbiral prispevkov pri faranih, s svojim denarjem je kril stroške.

Zelo zanimivo pojasnjuje avtor članka sprejemljivost domačinov za izrazito duhovno sporočilnost Tonetovega slikarstva in zavrača mnenje nekaterih krogov, "da je bil ekspresionizem preveč duhoven za naše mase." Pri tem poudarja dovtetnost dolenskega človeka za tako naravnost v umetnosti, saj je zelo blizu občutju dolenske ljudske umetnosti, "ki je bolj idealistična kot postavim na Gorenjskem," (kjer je v ljudskoumetnostnem izrazju precej prisoten tudi čutni element). "Kolikor ima Kraljeva umetnost idealističnih sestavin, vse so bile sprejete s hvaležnostjo," poudarja avtor

svoje spoznanje o odnosu domačinov do Tonetove umetnine v njihovi farni cerkvi.

Zato je bilo prav gotovo boleče za Stružance, ko so morali v desetletju po drugi svetovni vojni gledati, kako te slike propadajo. Naj še sami povedo kaj o tem.

V zvezi z dobrepolsko cerkvijo naj dodamo, da sta imela Kralja menda namen odstraniti tudi glavni oltar in dati prednost poslikavi. Če je to res, bomo le skušali razumeti drugačen pogled na celovitost prostora. Pa tudi veliko platno z upodobitvijo Križanega, izdelek Prešernovega sodobnika Matevža Langusa, je ena od slovenskih umetnostnih dragocenosti.

Anka Novak

POGOVOR Z IVANOM KRALJEM IN STANETOM

ŠKULJEM st.

50 let pri Zagoriških fantih

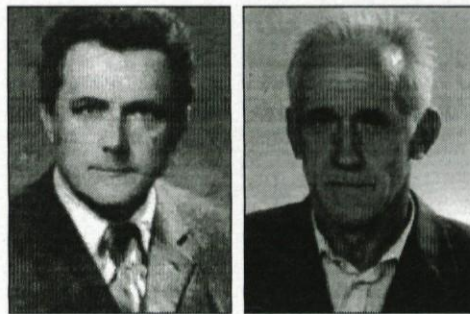
Vsaka okrogla obletnica je nekakšna inventura, je pogled nazaj. Spomini napolnijo dušo, noben preživet trenutek ne utone v nič, ob vsakem spominu nanj obogatimo našo notranjost.

Če so spomini povezani z ustvarjalnostjo, ki je bogatila naše notranje življenje in hkrati prispevala h kulturnemu bogatenju soljudi, so toliko bolj vredni obujanja. Letos praznujejo Zagoriški fantje 50-letnico delovanja in svojega plebenitega poslanstva - ohranjanja arega izročila, predvsem starih ljudskih pesmi. V 50-ih letih se je v tem pevskem sestavu zamenjalo precej pevcev, dva pa sta zraven že od vsega začetka. Prav je, da se ju ob tem jubilejuposebej spomnimo. Enega od njih smo že nekajkrat predstavljali. To je Ivan Kralj, ki je obenem tudi vodja skupine, drugi pa Stane Škulj, starejši. Oba Zagoričana in prijatelja od mladih let, ki ju družijo kar 50 let skupnega petja. In kako se spominjata teh let?

Od kod ideja, da se ustanovi skupina Zagoriški fantje in kakšen je bil prvi sestav?

IVAN: Fantje smo včasih veliko peli na vasi. Zagoričani smo bili od nekdanj znani kot dobri pevci, zato so nas vabili tudi v druge vasi ali na ohceti. Ime skupine, ki je kasneje nastala, je prišlo od ljudi, saj so sami rekli: "Zagoriški fantje bodo zapeli."

Kdaj sta začela peti? Kako se spominjata

začetkov?

IVAN: Že kot zelo majhen fantič se spominim, da sem rad pel pred celo sobo vasovalcev. Ko sem bil star okoli 18 let, pa so me starejši zagoriški fantje povabili, da sem na ohceti naprej pel. Tako se je začelo oblikovanje skupine, ki še sedaj deluje.

STANE: Najbolj se spominjam mojega prepevanja, ko sem po cele dneve pasel krave in sem tako iz dolgočasia prepeval vsemogoče pesmi. Pri starejših sem začel prepevati, ko so me le-ti povabili, saj ni bil vsak za v njihovo družbo.

Poslušalci ne znamo vedno ločiti starih zagoriških pesmi od slovenskih narodnih. Koliko vaših pesmi je res zagoriških?

IVAN: To so stare ljudske pesmi, ki so se pač najbolj ohranile na tem koncu Slovenije, v Zagorici. Pravih zagoriških je tudi nekaj. Drugače pa pojemo ljudske pesmi, ki

se pojejo tudi po drugih krajih, samo mogoče na drugačen način kot pri nas.

Kako prihaja do uglasbitve?

IVAN: Včasih je težko uglasiti pesem na triglasje, saj se mora upoštevati tudi harmonija. Večina starih pesmi je po izročilu bila slišana zapeta enoglasno. Potrebno je, da imaš dober posluš in še malo talenta, pa gre.

Kaj vama pomeni petje? Kaj vama je pomenilo v mladosti, kaj sedaj?

IVAN: Petje mi je ogromno pomenilo, tako v mladosti kot sedaj. Brez tega si kar ne morem predstavljati življenja. Zato si želim, da to naše petje ne bi izumrlo, ampak bi se ohranjalo in negovalo še naprej.

STANE: Ker sem vedno pel iz veselja in za družbo, mi je petje bilo vedno v veliko zadovoljstvo. Zdaj, na starost, pa mi pomeni pol zdravja.

Kakšen je vajin odnos do starih ljudskih pesmi?

IVAN: Do starih ljudskih pesmi čutim veliko spoštovanje, saj so teksti izredno bogati in so vzeti iz vsakdanjega življenja.

STANE: Ker je treba upoštevati zgodovino in tradicijo, mi stara ljudska pesem pomeni mnogo več, kot pa razne novodobne limonade.

Kakšne pesmi še rada poslušata?

IVAN: Všeč mi je v prvi vrsti zborovska glasba, rad poslušam tudi opero, klasično glasbo in tudi narodnozabavne ansamble.

STANE: Rad poslušam tudi druge skupine ljudskih pevcev in godcev, zborovsko glasbo in predvsem koroške pevce in njihove pesmi.

Kateri nastop Zagoriških fantov vama je ostal v najlepšem spominu?

IVAN: To je bilo ob podelitvi Evropske nagrade za ohranjanje ljudskega izročila leta 1990 na Vidmu. S to nagrado je bil poplačan ves naš trud in to mi bo ostalo za vedno v najlepšem spominu.

STANE: Lepih spominov je veliko, čeprav se najraje spominjam prvega televizijskega nastopa v oddaji Pokaži, kaj znaš.

Kako naj po vašem živi človek v starejših letih? V čem naj najde smisel življenja?

IVAN: Dokler je možno, in če zdravje da, biti vključen v družbeno življenje, saj ti to daje dodaten smisel za življenje.

STANE: Človek naj bi zmerno delal in si s tem krepil telo, za dušo pa naj si iz srca zapoje.

Ob njunem jubileju jima čestitamo in jima želimo še dolgo vrsto let dejavnega življenja, prežetega s petjem ljudskih pesmi, ki s svojo preprostostjo, a žlahtnostjo besedil vnašajo v življenje sodobnega človeka izročilo in vrednote, ki pričajo o večni prepletenosti sedanosti s preteklostjo.

Pripravila M. Steklasa in S. Škulj

Od združitve do razpada države južnih Slovanov v Parizu

19. marca so v Parizu odprli razstavo z zanimivim naslovom De l'Unification a l'Eclatement.

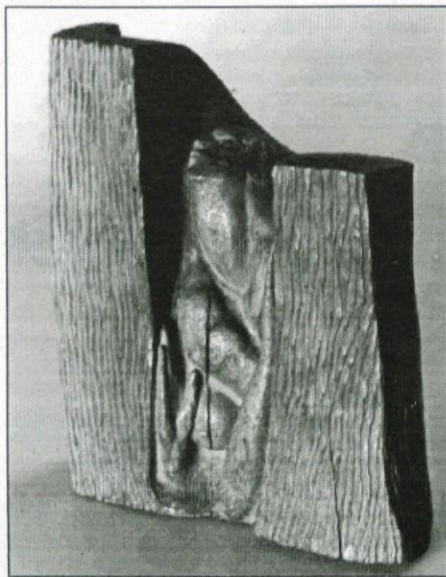
Priprave na razstavo in delo v zvezi s katalogom so trajali celi dve leti. Gre za interdisciplinaren projekt številnih strokovnjakov, v katerem so zajeli dogajanje na tleh nekdanje Jugoslavije v tem stoletju - natančneje v času od nastanka prve države južnih Slovanov - leta 1918 do 1991.

Razstavnega prostora sicer ni veliko, tako da se eksponati simbolno "tesnijo" drug ob drugem. Vendar pa se moramo zavedati, da je razstava v samem pariškem centru - v Invalidih - prestižnem azilu vseh veteranov, zgrajenem v času Ludvika XIV. Tu so v dveh cerkvah relikvije francoske zgodovine. V eni so od leta 1840 posmrtni ostanki Napoleona I., ki so sicer prišli tja šele (ali že!) 19 let po njegovi smrti na Sveti Heleni. V drugi cerkvi visijo bojne zastave, zaplenjene v brezštevilnih vojnah Francozov. Smo torej na kraju, kjer je razmislek o preteklosti na mestu. V Invalidih je tudi muzej orožja - skratka, to je v resnici prostor, ki nas navede na razmišljanje o kontradiktornosti vseh vrst, o velikih razbitih sanjah, o uspehih in krvavih porazih, o moči človeškega duha in o njegovi popolni pritlehlosti.

Nedaleč od Invalidov se dviguje Eifflov stolp - na njem pa so v velikih številkah označeni dnevi, ki nas še ločijo od novega tisočletja. Imamo še (19. marca) 653 dni časa za inventuro.

In tako vstopamo v razstavne prostore, kjer bomo v slikovnem in dokumentarnem gradivu ter ob drugih eksponatih (večina je prišla sem iz številnih krajev bivše Jugoslavije) podoživeli skoraj sto let svoje zgodovine tako, kot jo vidijo Francozi; natančneje g. Laurent Gervereau, postavljalec razstave in koordinator projekta, ki je kot selektor obšel tudi področje bivše Jugoslavije in izbral dela za razstavo.

Takoj pri vходу nas pritegnejo: eksotika narodnih noš, prefinjena lepota filigranskega nakita, stare fotografije pa prapori in razglasi, plakati, dokumenti. Vitrine in stene so nabito polne, gradiva je toliko, da gledalca kar potegne v nekakšen vrtinec misli, občutkov, čudenj - v nekakšno posebno napekost. To je res svojevrstna avantura. Najdemo umetnostne eksponate, med njimi je zanimiv delež slovenskih umetnikov iz časa med obema vojnama; Portret Marija Kogo-

Tone Kralj, Vkljenjena ljubezen, 1921, les, zasebna zbirka

ja, Vena Piona, Smrt genija Franceta Kralja, njegova Melanholija in Deseti brat. Tu so dela mlajšega brata Toneta Kralja, Nevih-ta, Moj oče in kip Uklenjena ljubezen, Jakčeve zgodnje grafike, dela Maksima Sedeja, Alberta Sirka in impresivna lesena skulptura Petra Lobode Robot.

Ob posnetkih sarajevskega atentata, krfskega srečanja in deklaracije, umora kralja Aleksandra, Titovih okrašenih in razbitih portretih (slednji so prispevek sarajevskega fotografa, ki je preživel okupacijo (92 - (95 in jo ovekovečil s 3000 fotografijami), Tomosovem mopedu, starih smučeh in ob vsem propagandnem evforičnem gradivu iz časov Titove Jugoslavije ter vsem ostalem začutiš, da je vse to tudi del nas - da smo vse to - za svet - mi.

Toliko gradiva naravnost kliče po natančnejši seznanitvi z razmerami, dogodki, usodnimi odločitvami - skratka z vsem, kar je bilo življenje na Balkanu v zadnjih osemdesetih letih.

Razstavo spremlja 600 strani obsegajoči katalog, ki ga je izdal Muzej sodobne zgodovine/BDIC, v katerega je svoja razmišljanja prispevalo 35 piscev, ki so: zgodovinarji, politologi, sociologi, etnologi, strokovnjaki za vojaška vprašanja, umetnostni zgodovinarji in filologi orientalisti. Posebno zanimivo je, da publikacija precej prostora na-

menja tudi odmevom na dogodke v bivši Jugoslaviji v francoskem tisku.

Med pisci besedil sta tudi dva slovenska. Z arhitekturo pri nas se predstavlja dr. Stane Bernik, z odsevi dobe v likovni umetnosti med obema vojnama pa mag. Igor Kranjc.

Sicer pa so sodelovali v tem projektu z izposojenimi deli iz Slovenije: Moderna galerija Ljubljana (Zdenka Badovinac in mag. Igor Kranjc), ljubljanski Mestni muzej (Taja Čepič), Muzej novejšje zgodovine (dr. Iztok Durjava), Galerija Božidar Jakac iz Kostanjevice na Krki (Bojan Božič).

Za Slovence oziroma za slehernega prebivalca tega prostora je posebno dragocen pogled tujcev na naše razmere, pogled iz daljave oziroma od zunaj, z neko kritičnostjo, neprizadetostjo, preprosto na način, ki je v marsičem drugačen od našega videvanja stvari.

Direktor Mednarodne dokumentacijske knjižnice sodobnosti g. Joseph Hue je ob odprtju razstave izrazil željo, da bi v vseh obiskovalcih, Francozih in drugih, poglobila zanimanje in simpatije do teh nesrečnih južnoslovanskih narodov, ki so doživeli dva neuspela poskusa združitve, ob izteku drugega tisočletja pa vendarle jasno in odločno izrazili svoje želje po svobodi in samostojnosti vsakega izmed narodov v svoji državi.

Cena je bila 200.000 mrtvih, nešteto duševno in telesno prizadetih in dva milijona po vsem svetu razseljenih ljudi.

Ob tem, je poudaril g. J. Hue, naj se vsa svetovna javnost zaveda, da se ob balkanskih krvavih dogodkih zadnjih let jasno pokazala tudi popolna nemoč svetovne diplomacije.

Na začetku stoletja je bil sarajevski atentat na avstroogrškega prestolonaslednika povod za prvo svetovno vojno, ob koncu stoletja so oči javnosti še vedno v strahu uprte v ta geostrateško tako občutljiv in nevaren del stare celine.

Razstava bo v Parizu na ogled do 30. maja tega leta. Kustos razstave g. Laurent Gervereau in eden izmed francoskih piscev besedil sta za zaključek poudarila, da so kljub izrazito nenaklonjenim razmeram ti narodi razvijali in s tem potrjevali svoje lastne individualne identitete. Razstava s katalogom se polemično zoperstavlja tezi, da imamo v zvezi z južnimi Slovani opraviti z nerazvitimi ljudstvi na stopnji plemen, in hkrati izpostavlja večinoma spregledana dejstva zgodovinske resničnosti, vpete v evropski kontekst.

Izid kataloga v slovenščini bi bralcem omogočil vpogled v razmišljanja tujcev o nas, naše obzorje pa gotovo obogatil in razširil.

Mihaela Wohinz

Gostje vokalne skupine Mavrica

Vokalna skupina Mavrica se je v mesecu marcu srečala s člani vokalnega kvarteta Stična. Nekateri že veste, da **vokalna skupina Mavrica 9. maja pripravlja letni koncert**, gostje večera pa bodo prav ti simpatični fantje (nekateri že možje). Najstarejši v kvartetu je Tone Zaletelj, ki se počasi poslavlja od petja. Pri prepevanju narodnih pesmi še ne morejo brez njega Črnske duhovne pesmi pa obvlada Jože Perhovič ("pripravnik" stiškega kvarteta). Njegov bas je žamečen, doni kot iz "soda". Tenorista sta Dušan Kamnikar (menedžer in duša stiškega kvarteta) in Marko Okorn, baritonist pa Lojze Kastelic.

Nerazdružljivi so. Skupaj hodijo v kino (na 10 let enkrat), v hribe, gostilne, k maši (pojejo tudi pri pogrebnih mašah). Na nastopih se jim včasih zgodi, da pozabijo besedilo pesmi. Priredijo ga po svoje, pa se vse lepo izteče. Znajdi se, pravijo. Glasbene izobrazbe nimajo. Tonom pravijo bunke (višji ton - višja bunka, nižji ton - nižja bunka). Pesmi intonira Marko na piščalko, če je intonacija previsoka, nič hudega. Pesem je treba zapeči do konca, pa če se še tako "matraš". Na koncu našega druženja so z veseljem in ubrano zapeli lepo dalmatinsko pesem, pa še eno črnsko duhovno z bodočim stalnim članom stiškega kvarteta. Pozorno smo prisluhnile in ugotovile, da so najboljši, kot naročeni za naš koncert.

Zato vsi lepo vabljeni v soboto, 9. maja na koncert Vokalne skupine Mavrica. Prepričane smo, da vam ne bo žal časa, ki ga boste preživel z nami.

Prisrčno vabljeni!

Maja Štih

Dramska skupina "SCENA" KD Dobrepolje

Mladinska dramska skupina se je torej po novem preimenovala v Dramsko skupino "SCENA" Kulturnega društva Dobrepolje.

Mnogi me že sprašujejo, kdaj bo letos kakšna igra. Priprava se je letos res malo preveč zavlekla. Vendar je tudi za uprizoritev igre potrebno veliko vaj, veliko odgovodi in odgovornosti. Mladi se danes vse premalo zavedajo ravno odgovornosti. "Saj je vseeno, mene se to ne tiče, briga me!" Vsi si takih in podobnih komentarjev želimo čim manj. Naj na tem mestu povabim k sodelovanju tudi nove člane, ki bi želeli, polni navdušenja delati.

V načrtu imamo uprizoritev Jakličeve igre na prostem. Za tak projekt bi rabili veliko zagnanih članov. Oblikovati bi morali scensko ekipo, ekipo za ozvočenje, kostume... Tudi igralsko zasedbo bi morali razširiti, predvsem na vse generacije; od otrok do starejših. Igro bi igrali poleti na prostem v lepem okolju lipo-vega gaja pri Svetem Antonu.

Vsaka nova ideja, misel je dobrodošla. Zato apeliram na vse, z veseljem do dramskega dela, naj se prijavijo dramski skupini. Najprej želimo zbrati le informativno število, da vidimo, ali se lahko spustimo v tak projekt.

Zdaj pa k letošnji igri. Z dramsko skupino pridno vadimo in pripravljamo:

-premiero v :

Soboto 16.5. 1998 ob 20.00 uri v Jakličevem domu na Vidmu.

-reprizo (ponovitev) v Tednu kulture v:

Soboto 27.6.1998 ob 21.00 uri na igrišču na Vidmu (ali v Jakličevem domu).

Ker je bil lani Jakličev dom premajhen za vse obiskovalce, smo se letos odločili, da bomo tako kot po drugih krajih, igro uprizorili dvakrat. Datumi so znani, lahko se vnaprej odločite. Mislim, da si bo igro lahko vsakdo ogledal, mnogi pa si jo boste radi ogledali dvakrat.

Komedije so v Dobrepolju veliko bolj priljubljene, zato smo tudi letos izbrali KOMEDIJO. Igra nosi naslov DAN ODDIHA, ruskega avtorja Valentina Katajeva. Seveda smo jo nekoliko predelali in postavili v naš kraj in čas.

Delo bi lahko poimenovali situacijska komedija zmešnjav. Zanimiva, napeta rahlo satirična in obenem polna humorja.

Kratka vsebina:

Na Javhah v Dobrepolju je majčken, prijazen nedeljski dom oddiha. Vanj hodijo na oddih kar precej pametni in pomembni ljudje: direktorji, igralci, cenjene dame, znane osebnosti. Tudi direktor gradbenega podjetja Mlakar. Seveda v dom ne spustijo kar kogarkoli. V domu je predpisan red in tega se morajo vsi držati. Tudi preskrbovalni agent Zajc.

V nedeljo pride na Javhe ker mora nemudoma dobiti direktorja Mlakarja. Opremlja se namreč novi vrtec na Vidmu in ravno Zajc je zadolžen za opremo tega vrta z remontgradbenim materialom.

Ali mu bo uspelo priti v dom? Ali mu bo potem uspelo dobiti Mlakarja?

Ves čas se prepletajo v igri tri zgodbe. Med Zajcem, Mlakarjem in upravnico doma, med gospodom in gospo Novak in med mladim parom Matejo in Janezom. Vse tri zgodbe se seveda pomešajo in zmešnjava je popolna.

Vidimo se torej v soboto 16.5. in 27.6.1998. Prisrčno vabljeni! Ne bo vam žal!

David Jakopič

Dobrepoljski turizem

Turistično društvo Dobropolje razpisuje prvi javni natečaj za dobrepoljski turistični spominek. Tako se tudi Dobropolje vključuje v seznam krajev, ki želijo iti v korak s sodobnimi merili v svoji turistični ponudbi.

Pri nas o kakšni živahni turistični dejavnosti res ne moremo še govoriti, toda vztrajna prizadevanja zagnanih turističnih delavcev že kažejo prve sadove in morda prve obrise usmerjenosti v organizaciji turističnega delovanja v naši dolini. Očitno je, da je vse le še na stopnji individualnih prizadevanj posameznikov, članov TD. Širšega odmeva med domačini to gibanje še ni doživelo. Raste zanimanje za organizirane turistične prireditve. Z uveljavljanjem širše turistične dejavnosti pa bodo imeli očitno dobrepoljski turistični delavci še dosti dela. Spodbudne gnotne možnosti, ki jih ponujajo oblasti za razvoj kmečkega turizma ne privabijo Dobropoljcev. Zakaj ne? Naš človek je navajen trdega dela. Ne boji se ga. Ve tudi, da bi bil zaslužek od sobe, ki bi jo oddal turistu, lažji in zanesljivejši od zaslужka od pridelanega krompirja ali mleka. Pa se ga vseeno ne oprime. Čudno, zakaj ne, bi rekel površni opazovalec. Vzrok ni v nezmožnosti presoje materialnih prednosti, ki jih prinaša tudi na domove turistična dejavnost. Tudi ne v nazadnjaštvu naših ljudi. Vzrok je v načinu življenja dobrepoljskega človeka. Pri nas ima družina prednostno mesto v lestvici vrednotenja posameznih sestavin življenja. Ni mi znano, da bi še kje imeli turistično prireditev Srečanje družin. Ideja je morda podzavestno, a vendarle izvirno odgnala iz življenja, ki ga v Dobropolju živimo. Hudomušno bi mogli reči, da se je dobrepoljski družinski turizem enkrat na leto preselil v Podgoro. So tam gostitelji morda - za spremembo - odseljeni Dobropoljci?

Ko razmišlja povprečna dobrepoljska žena, ali bi se lotila dela s turisti na domu, si nekako takole dopoveduje: Dobro bi res bilo, če bi se nekaj zaslužilo. Ampak imeti tu tega človeka pod streho in mu ves dan ustrezati. Nak, raje manj denarja, samo da je mir okrog hiše. Ko pa se je po prvi svetovni vojni razcvetel kmečki turizem na Gorenjskem, so se npr. v Gornjesavski dolini in v Bohinju tudi na bogatih kmetijah člani družine umaknili na skednje, da so mogli postelje oddati letoviščarjem. Pa še eno lastnost ima gorenjski človek. Z razumom odloči, koliko časa in kako bo ravnal z gosti. Pri nas pa bi se domači zmeraj nekaj bali

potegniti tako razmejitev med njimi in gosti. Beseda "ustrezati" more imeti v različnih okoljih različne odtenke in pomene. Če

jo vzamemo preveč zares, postane lahko strahilo.

Vsi pogoji pa so pri nas za razvoj prehodnega turizma. Podgorke so že dokazale, da znajo všečno sprejeti in postreči goste, ki obiščejo njihove prireditve. Pomembno vlogo more kot skupina imeti npr. skupina iz Aktiva kmečkih žena. Mislim, da je le še vprašanje časa, ko bodo na posameznih kmečkih domovih z dovolj zagretimi gospodinjami odprli vrata nedeljskim obiskovalcem in jih postregli z izbranimi jedmi.

Anka Novak

Razstava velikonočnih jedi in pogrinjkov

K letošnji zunanji obliki velikonočnega praznovanja in oživljanju starega izročila je prispevalo tudi Turistično društvo z razstavo velikonočnih jedi in pogrinjkov v prostorih občine.

K projektu društva so se priključili vrtec, podružnična šola Kmpolje in Društvo kmečkih žena Dobropolje. Tako je nastal prikaz najrazličnejših velikonočnih jedi, okraskov, aranžmajev, voščilnic, prtov, venčkov, pirhov - skratka, velikonočnih simbolov, ki so in še vedno spremljajo ta največji krščanski praznik. Največjo pozornost so seveda zbujele pristne dobrepoljske posebnosti.

Z izredno domiselnostjo in okusom so se odlikovali malčki in šolarji iz Kmpolj, ki so pod vodstvom svojih mentoric izdelali veliko najrazličnejših ogleda vrednih okraskov in aranžmajev. Lepo je bilo na enem

mestu videti toliko tehnik barvanja jajc in idej za poslikavo stekla, svile itd.

Nič manj privlačen ni bil pogled na razstavni prostor Društva kmečkih žena. Odlične kuharice, ki jih med njimi ne manjka, so pripravile okusne dobrote, od katerih so nekatere značilne samo za Dobropoljsko dolino (štruklji, "živca"). Razstavo so polepšali ročno izdelani prti, ki jih je naredila gospa Pavla Hočevnar iz Strug. K prijetnejšemu in sproščnemu vzdušju je pripomogla tudi pogostitev z domačimi dobrotami, ki jih pripravile članice Društva kmečkih žena.

Odprtje razstave je bilo 4. aprila, s kraj-

šim nagovorom jo je odprl predsednik Turističnega društva Stane Škulj, nato pa so nastopili Zagoriški fantje s pesmimi v velikonočno vsebino, kakršne so včasih prepevali v tem času. Vmes je o velikonočnih običajih spregovorila gospa Ančka Lazar.

Odprtja razstave se je udeležilo precejšnje število ljudi, velik obisk pa je bil tudi v kasnejših dneh. Da je razstava dosegla svoj namen, govori izjave mnogih obiskovalcev, ki so poleg pohvale izrazili željo, da bi razstavo pripravili tudi naslednje leto.

Letošnjo razstavo pa so omogočili tudi cvetličarna LILIJA, trgovina TRGOJAN in OLGA ZUPANČIČ, za kar se jim organizatorji iskreno zahvaljujejo.

M. Steklasa

Za nami je še ena odmevnih prireditvev, ki smo jo pripravili v organizaciji TD Dobropolje. Razstava velikonočnih jedi in pogrinjkov je nastala po ideji naših članic, ki so izredno dejavne v vrtcu in šoli Kompolje. Njihovo navdušenje, volja po delu in neizmerna sposobnost ustvarjanja, kličejo po izrednih čestitkah za njihovo delo. Veseli me tudi nesebični pristop Društva kmečkih žena, ki so se zopet odrezale in dopolnile razstavo v zaključno celoto. Pridne roke dobropoljskih deklet in žena so tako na najlepši način popestrile praznovanje velike noči. Vsem, ki so sodelovali na tej razstavi, se iskreno zahvaljujem in jih vabim k nadaljnjemu sodelovanju.

Stane Škulj

Na zaključnem delu državnega prvenstva je sodelovalo tudi Turistično društvo Dobropolje

Psi sledarji v Dobropolju

Kinološko društvo Grosuplje je v soboto, 21. marca 1998, organiziralo zaključno tekmovanje državnega prvenstva psov v sledenju. Na tekmovanje se je prijavilo 39 tekmovalcev iz cele Slovenije, ki so tekmovali v treh kakovostnih razredih oziroma skupinah.

V najzahtevnejši skupini je nastopilo šest tekmovalcev oziroma vsi, ki so uvrščeni v to ekipo iskalnih psov. Ti psi so že pravi specialci na svojem področju, saj morajo na tri ure stari in 1800 metrov dolgi sledi, ki poteka po terenu - po njivah, travnikih, poteh, grmovju, itd. - poiskati osem izgubljenih predmetov, ki jih je tuja oseba izgubila na tej poti in pri tem sedemkrat spremenila

smer. Pes lahko doseže maksimalno 100 točk.

Najboljše je zadano nalogo opravila nemška ovčarka Olma z vodnikom Francem Žibertom iz Kinološkega društva Grosuplje. Za svoje delo ju je sodnik Dominik Pleteršnik ocenil z 88 točkami. 80 točk je zadostovalo nemški ovčarki Kvini in Petru Studenu za drugo mesto. Peter je član Ki-

nološkega društva Naklo. Tudi tretje mesto je odšlo na Gorenjsko. Za kinološko društvo Bled Lesce sta ga osvojila nemška ovčarka Odina in vodnik Janez Emeršič. Na četrto mesto sta se uvrstila nemški ovčar Lord in vodnik Janez Studen, ki je član Kinološkega društva Naklo. Peto mesto je odšlo v Prekmurje z nemško ovčarko Nino in vodnikom Danielom Lipičem. Lipič je član Kinološkega društva Goričko. Tako kot prvo mesto pa je ostalo tudi šesto mesto v Grosuplju. Pripadlo je nemški ovčarki Ory in vodniku Branku Kranjcu.

Zaključek prireditve je pripravilo Turistično društvo Dobropolje, ki je ob tej priložnosti trem prvouvrščenim podelilo lepe pokale za dosežen uspeh, vsem tekmovalcem pa izredno lično izpisane diplome za sodelovanje na sledarski preizkušnji v Dobropoljski dolini. Priznanja in pokale sta podelila predsednik Turističnega društva Dobropolje in predsednik Kinološke zveze Slovenije. Razglasitev je poleg fotografov snemala tudi televizijska ekipa TV3.

Prireditvev je ob sodelovanju obeh društev lepo uspela, zato upamo, da bomo sodelovanje še nadaljevali. Seveda pa bi se radi na koncu zahvalili vsem tistim, brez katerih te prireditve ne bi bilo, posebej pa vsem lastnikom zemljišč, ki so nam dovolili, da smo po njihovi zemlji izpeljali to tekmovanje in upamo, da bomo na tako prijazne in uslužne ljudi naleteli tudi v prihodnje, če bomo njihovo pomoč potrebovali.

Na koncu naj še povemo, da bosta državno reprezentanco psov sledarjev, ki bo letos maja, nastopala na svetovnem prvenstvu na Češkem, zastopala državna prvaka v sledenju; to sta nemška ovčarka Kvina in vodnik Peter Studen in viceprvaka države nemška ovčarka Olma in Franc Žibert. Želimo jim vsaj toliko uspeha, kot to soboto v Dobropoljski dolini.

Kinološko društvo Grosuplje

Pokale sta podelila predsednik TD Dobropolje in predsednik Kinološke zveze Slovenije

Dobrepoljski turistični spominek

Turistično društvo Dobrepolje je objavilo svoj prvi javni razpis za izvirni turistični spominek, ki naj zaznamuje bodisi naravne, zgodovinske, kulturnozgodovinske ali narodopisne značilnosti našega kraja.

Pri pripravi in izbiri turističnega spominka bo imelo dobrepoljsko turistično društvo gotovo manj zadreg kot jih ima pri organizaciji in ogrevanju domačinov, da bi se oprijeli te ali one turistične dejavnosti. Dolina premore svoje naravne znamenitosti s podpeško jamo in drevoredom lip na Zdenski rebri. Premore zanimive umetnostne spomenike. Ponikovska cerkev z zlatimi oltarji iz 17. stoletja je med med najzanimivejšimi tudi v slovenskem prostoru; zlati oltar iz te cerkvice je predstavljal slovensko umetnost iz 17. stoletja na veliki razstavi, ki so jo v sedemdesetih letih prikazali tudi v Parizu. Baročna cerkev sv. Antona nad Zdensko vasjo je nepogrešljiva sestavina v oblikovanju dobrepoljske kulturne krajine, daje značilen poudarek dobrepoljskemu pejzažu. Bogata je tudi njena notranjščina z baročnima oltarjema pa z mlajšim poslikanim stropom iz sredine preteklega stoletja. Mnogo oblikovnega bogastva vsebujejo dalje ohranjeni spomeniki kmečkega stavbarstva. Mirno moremo zapisati, da spadajo dobrepoljski kozolci in podi med najlepše na Dolenjskem. Dobrepolje, Krka, okolica Trebenj, to so kraji, kjer so doma najlepši dolenjski kozolci. V Zdenski vasi in v Zagorici npr. kozolci, postavljeni v nizu v severnem obrobju obeh vasi kar tekmujejo med seboj po lepoti. Vse to je tkivo, ki je del kulturne vsebine dobrepoljskega prostora in ponuja celo vrsto možnosti, da ga predstavimo širši javnosti bodisi v obliki razglednic, plakatov ali publikacij.

Toda zdaj je turistično društvo Dobrepolje razpisalo natečaj za izdelavo turističnega spominka v obliki predmeta, ki bo spominjal obiskovalca na Dobrepolje v živo, s svojo snovno in oblikovno sporočilnostjo. Nekaj izrazito dobrepoljskega naj predstavlja predmet, ki bo to našo krajevno značilnost ponesel v zavest širšega prostora. Navajeni smo na turistične spomenke, ki v miniaturni obliki, z maketami ali lutkami ponazarjajo stavbe, posodo, notranjo opremo hiše, izdelke domačih obrti, staro ljudsko nošo, ki so značilni za določen kraj. Miniaturni spominek deluje kot igračka, po ka-

teri nekateri radi sežejo, jo odnesejo s seboj in si delajo doma prave zbirke takih miniaturic. Toda vse bolj so cenjeni spominki, ki presegajo opisano zvrst predmetov za spomin. Uporabni predmeti za vsakdanjo rabo, predmeti, ki so sestavina običajnega življenja, umetniški izdelki, ki zaznamujejo določeno krajevno značilnost, so spominki, za katere se bodo navadno odločili zahtevnejši kupci. Spominki opisane vrste so kopije starih predmetov ali umetnin v razmerju 1:1, morejo pa biti tudi povsem samostojno oblikovani, izdelani po zamisli izdelovalca samega, ki je določeni krajevno spoznavni sestavini domislil svoj izraz.

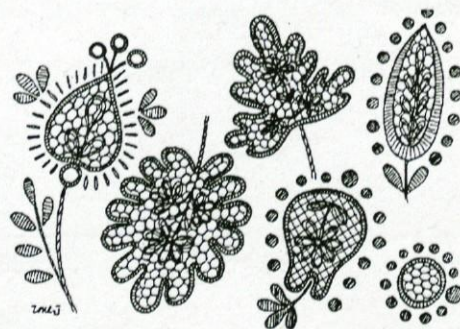
V galeriji Zemlja Toneta Kralja, ki jo imamo na Vidmu, je vrsta slik, s katerimi se dobrepoljski človek različnih generacij z lahkoto identificira, po domače povedano najde v teh slikah košček samega sebe, nekaj, kar mu je blizu, zares domače. O tem so mi nekateri Dobrepoljci tudi sami pripovedovali. V slikah je vtakano občutje našega prostora, naše vasi, našega človeka in našega načina življenja. Mogli bi zbrati nekaj najbolj zgovornih motivov, izdelati reprodukcije v naravni velikosti in jih ponuditi kot naš sicer malo dražji, a nadvse izviren dobrepoljski turistični spominek. Dve veliki retrospektivni razstavi umetnin naših rojakov Franceta in Toneta Kralja sta v zadnjih dveh letih vzbudila veliko zanimanja tudi v širšem slovenskem prostoru. Prav v tem času so njuna dela razstavljena tudi v ugledni pariški galeriji. Redke so matere, ki so rodile dva tako pomembna sinova. Vintarjeva mati, Marjeta Kralj iz Zagorice je med njimi. Obstaja njen reliefni portret, izdelek njenega sina - umetnika iz leta 1933. Relief je ovalne oblike, približno v velikosti opeke. Dober odlitek v mavcu bi mogel biti prav tako originalni turistični spominek, izdelan npr. ob stoletnici rojstva Toneta Kralja, ki bo čez dve leti.

Nešteto možnosti za predstavitev našega kraja v obliki turističnega spominka nudijo izdelki iz bogate zakladnice ljudskoumetnostnega in obrtniškega oblikovanja Dobrepoljcev. Dobrepoljci imamo veliko srečo.

Tone Ljubič, nekdanji učitelj v šoli na Vidmu, je leta 1944 izdal svoje skrbno zbrano in pregledno delo Ljudska umetnost v Dobrepolju. Knjiga je mozaična podoba ljudskoumetnostnega snovanja dobrepoljskega človeka v 19. in v 1. polovici 20. stoletja. Delo more biti vsakomur vir navdiha za izbor primerne predmeta, ki bi ga želeli ponuditi za spomin na Dobrepolje. Je hkrati tudi napotek izdelovalcu spominka, tudi vzpodbuda pri iskanju originalnih predmetov, katerih podobo želimo prenesti iz življenja na domači turistični "štant". Žal, da je Ljubičeva knjiga v dobrepoljskih domovih zares velika redkost. Pa bi jo Dobrepoljci gotovo z zanimanjem prebirali, saj Ljubič ne piše le o izdelkih, ampak tudi o njihovih izdelovalcih; številna imena naših prednikov, domačinov so zbrana v tej knjižici. Zaslužila bi svoj ponatis, svojo drugo izdajo. Tudi zaradi njenega pomena v razvoju kulturnega turizma, razen tega bomo letos praznovali devetdesetletnico Ljubičevega rojstva.

Naj v svojih razmišljanjih, kaj bi bilo primerno za naš turistični spominek, sledimo kar poglavjem v Ljubičevi knjigi Ljudska umetnost v Dobrepoljah.

Belo vezenje ima v Dobrepolju med vezeninami pomembno mesto, mnogo pomembnejše kot npr. na Gorenjskem. Ni smelo manjkati v bali dobrepoljske neveste. Pri Drobničju na Cesti je npr. pred prvo svetovno vojno in v obdobju med obema vojnama "Drobničeva tetka" vezla - "šlingala" za neveste mrliške rjuhe in prtove, prtičke za velikonočni "žegen", nazadnje tudi zavese. Kržetova Kristina, vezilja iz Zagorice, imela še pred nekaj leti polne roke dela, je stregla številnim naročnicam iz dobrepoljskih vasi. Kržetova je vezla na šivalnem stroju. Tega se je naučila, tako kot številna dobrepoljska dekleta, na gospodinjskih tečajih, ki so jih prirejali na Vidmu. Sosedovi dekleti, Miščeva Ana in Kristina iz Male vasi, sta si vse "mrliško" in zavese pa prtičke in blazine same ošlingale za balo na šivalnem stroju. Za turističen spominek bi bili primerni velikonočni prtički v naravni velikosti. Starejši prtički so večji, saj so poprej

Oleni okrasov na petah

nosili žegen v jerbasih, in imajo na sredini pogosto vezeno sveto ime IHS. Mlajši so manjši, saj prekrivajo z njimi žegen, ki ga zdaj nosijo v manjših pletenih košaricah. Obe velikosti sta primerni za ponudbo na turistični stojnici.

Lepi so podobnjaki iz testa: božičnim golobicam, poprtnikom, ki jih omenja Ljubič, bi dodali tudi velikonočne kolačke z rdečimi pirhi. Za namizne pogrinjke so primerne torte s preprostimi, zares v stilu ljudske umetnosti izdelanimi okraski, na katere opozarja Ljubič v svoji knjigi. Lepo bi bilo, da bi začele Dobrepoljčanke take okraske na tortah zavestno gojiti, vsaj za posebne priložnosti. Morda tudi kot spomin na Vodiško Francko, ki je bila v svojem času med izredno redkimi Dobrepoljčankami, ki so znale "torto delat".

•Golobice•

Rezbarstvo ima v Dobropolju dolgo in bogato tradicijo. Na tem majhnem prostoru je delovalo kar nekaj rezbarjev, med njimi sta bila tudi oče in stric umetnikov Franceta in Toneta Kralja. Dar likovnega oblikovanja je dar, ki v ljudeh ne potone, tako kot tudi glasbena obdarjenost ne potone. Morda za vsako generacijo zaspi, pa spet privre na svet, posebno, če je prava vzpodbuda v okolju ali v šoli. Med izdelki dobrepoljskih rezbarjev so rezljane palice, Selček iz Zagorice je izdeloval prav lične. Na dobrepoljskih sejmih pri sv. Antonu in na Vidmu so vzbujale pozornost igrače domačih rezbarjev. Rezljane palice in konjiček, ki ga Ljubič imenuje kar "dobrepoljski konjiček" (glej str. 45!) kar vabijo, da bi jih začeli izdelovati za turistični spominek. Izdelovanje bogcev po starejših dobrepoljskih predlogah bo zahtevnejše delo. Pa saj imamo pri nas rezbarje, ki izdelujejo bogce po svoji zamisli. Naj nadaljujejo staro dobrepoljsko tradicijo na način, kakor sami najbolje znajo. Predlagali bi le, naj pustijo svoje izdelke v naravni barvi lesa brez poslikave, ki utegne biti izdelku v škodo, zakrije izrezljan izraz izdelka.

Tradicija v oblikovanju lesa in podobarstvu je bila gotovo med gibali, ki so prispevala, da so prav pred drugo svetovno vojno ustanovili na Vidmu v Dobropolju zadru-

go Razvoj in začeli strojno izdelovati igrače. To je zanimivo poglavje v dobrepoljski zgodovini, ki bi moglo oživiti zanimivo gospodarsko dejavnost v Dobropolju tudi danes, saj zdaj vedno bolj poudarjajo ekološko neoporečnost igrač, ki so ji naklonjeni izdelki iz lesa. Dr. Boris Kuhar opozarja na arhivsko gradivo izdelanih predlog za igrače, ki so jih delali v dobrepoljski zadrugi Razvoj. Če bi bilo to gradivo tudi na voljo, bi morda opogumilo kakšnega Dobrepoljca, da bi oživil to dejavnost. Dobro bi bilo, da bi izdelali vso serijo igrač iz produkcije zadruge Razvoj, vsaj za spominsko zbirko, ki naj bi dobila svoje mesto v načrtovani muzejski zbirki v Jakličevem domu. Mogoče se bo kdo namuznil - češ, kaj pa kar naprej štrama o taki zbirki. Izkušnje imam, da je tako prav, tudi če se zdi komu štramato. Vztrajnost gradi hišo. Ljubič je tri igrače iz produkcije zadruge Razvoj objavil tudi v svoji knjigi Ljudska umetnost v Dobropolju (str. 46). Vsekakor so vsi trije izdelki dovolj primerni za turističen spominek, še zlasti razgibana figurica konjička in figurica zelo moderno oblikovanega zajčka. Spominjam se, da so bili jermenčki na konjičkih usnjeni in rdeče barve.

Ko sem pred dvema leti prvič pisala o dobrepoljski zadrugi za izdelovanje igrač, sem prosila, naj bi Dobrepoljci, ki so v zadrugi sodelovali, sporočili svoj naslov na uredništvo Našega kraja. Prošnjo zdaj ponavljam. Gotovo bi nam imeli kaj povedati. Dobro bi bilo tudi, da bi pogledali po hišah, če je med staro šaro tudi kakšna domača igrača. Zbirke igrač so zelo redke, povsod, kjer jih imajo, pa privabijo zelo veliko število obiskovalcev. Nekaj se je morda pa le ohranilo. V Stolarni na Ratikah so poleg normalnih stolov izdelovali tudi manjše stolčke za otroke. Nekateri so sami izdelovali velikonočne raglje. Vse to so predmeti, ki bi jih lahko ponudili za lep spomin na naš kraj. V zadrugi Razvoj na Vidmu so začeli izdelovati tudi prve slovenske ročne lutke. Prve osnutke za lutke je izdelala Marija Grafernaur, osnutke za oblekice pa je napravila njena sestra Vida. Kmalu za tem pa so naši izdelovalci lutke začeli izdelovati po predlogah, ki sta jih izdelala I. Pengov (lutka Pavlihe) in Niko Kuret, znani raziskovalec slovenskih mask, tudi dobrepoljskih. Leta 1940 je Kuret v vabilu na prvi lutkarski tečaj z ročnimi lutkami sam zapisal: "Tečajniki bodo uporabljali lutke, ki so izdelek zadruge Razvoj iz Dobropolj na Dolenjskem in so zaenkrat edine, ki jih je na trgu mogoče dobiti." Vsaj lutko znamenitega slovenskega lutkovnega junaka "Pavlihe" bi kazalo uvrstiti med dobrepoljske turistične spominke. Ime našega kraja je povezano z zgodnjo dobo lut-

karstva na Slovenskem. Prvo naše lutkovno gledališče je ustanovil akad. slikar Milan Klemenčič leta 1920. Dve desetletji kasneje pa so začeli uprizarjati predstave z ročnimi lutkami, ki so jih izdelovali v dobrepoljski zadrugi Razvoj.

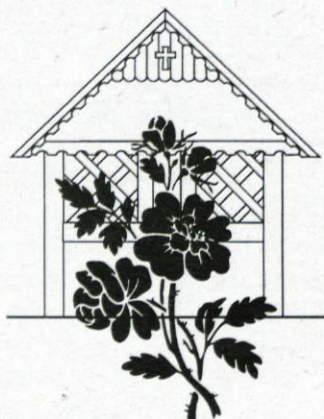
Lep spomin na naše ljudske običaje bodo naše mačkare s svojimi značilnimi liki. Zagoriške mačkare in ponikovske. Vso pisano vrsto šemskih likov bi mogli oblikovati v obliki miniaturnic, kot lutke za spomin. V ta namen pa so primerni tudi posamezni deli oblačil v naravni velikosti npr. "larfe", kasturju z roglji iz Zagorice in stožčaste kape s pisanimi trakovi iz Ponikev. Originalne pustne figure v skupinah kot kompleti bi bile prav gotovo zanimive. Ljubič je na naslovnici svoje knjige objavil risbo značilne dobrepoljske poslikane skrinje. Podoba pa tudi nadroben opis te skrinje (v knjigi na str. 88), bi moglo biti izdelovalcu kopije dobro vodilo; žal, da ni risba v barvi.

Nekaj idej za originalni turistični spominek bomo našli morda tudi v knjižici dobrepoljskega župnika Antona Mrkuna, Obrti in trgovina velikolaškega okraja. Knjižica je izšla leta 1943. Izdelovanje zobotrebcev je bilo v zadnjem stoletju na dobrepoljskih domovih v zimskem času močno zasidrana dejavnost. Tudi danes ni še povsem zamrla. Sveženj zobotrebcev z Ljubičevo risbo izdelovalca na ovojnicah (na str. 40, 41) spada k zvrsti praktičnih predmetov za spomin. Izdelovanje pletenih posod: koškov, cajn in prock je zamrlo, toda domačin iz Hočevja se s tem še ukvarja. Zlasti procke manjših dimenzij, kakršne so rabili pri nas za sadje, bi v lični izdelavi z drobnimi vitrami prav gotovo našle svoje odjemalce. Morda bi jih našla tudi obuvala z lesenimi podplati - cokle v obliki sandal, kakršne so začeli izdelovati v zadrugi Razvoj v času druge svetovne vojne (str. 64).

V Ljubičevi zapuščini smo našli tudi risbo dobrepoljskega "fovčka", noža v obliki srpa ali srpička, po katerem so nam dali naši sosede hudomušni imeni: Fovčki in za našo dolino ime Fovcarija. Čeprav predmet ni posebno privlačen, bi prav gotovo vzbudil pozornost med močkim svetom. Je prav primeren za delo v vrtu ali v sadovnjaku.

Poleg tega je še vrsta ohranjenih predmetov, ki bi jih kot kopije v naravni velikosti mogli postaviti v ponudbo. Med njimi je prav gotovo kakšen lep žličnik ali kaj podobnega. Stručanci naj sami razmišljajo, kaj bi bilo primerno ponuditi. Vas Rapljevo je z visoko stopnjo ohranjenosti tradicionalnih stavb in podobe vasi kot celote že sama na sebi zanimiva in bi ji veljalo poiskati pravo mesto tudi v turistični ponudbi.

Anka Novak

TURISTIČNO DRUŠTVO DOBREPOLJE

r a z p i s u j e

v okviru akcije
**“MOJA DEŽELA - LEPA,
 UREJENA IN ČISTA”**
 akcijo v občini Dobropolje

UREJENA DOMAČIJA '98

Cilj akcije: prispevati h kvaliteti bivanja in urejenosti okolja

Ocenjevanje bo potekalo v dveh delih:

1. UREJENOST POSAMEZNE STANOVANJSKE HIŠE
2. UREJENOST KMETIJE KOT CELOTE

Čas ogleda komisije: začetek julija in konec avgusta

Komisija si pridržuje pravico do nenapovedanega natančnejšega datuma ogleda.

Predlagane objekte bo komisija fotografirala, fotografije bodo razstavljene v sejni sobi občine.

Ocenjevanje bo dvojno:

1. ocena komisije bo temeljila na strokovnih kriterijih
2. ocena občanov na razstavi

Razglasitev rezultatov bo predvidoma 21. novembra na Vidmu.

Letovanje otrok v letu 1998

Rdeči križ Slovenije združenje Grosuplje obvešča občane občin Dobropolje, Ivančna Gorica in Grosuplje, da bomo v letu 1998 organizirali 10-dnevno letovanje na Debelem rtiču v mesecu avgustu za šolske otroke in otroke, ki obiskujejo malo šolo.

Starši, ki želijo svojega otroka poslati na letovanje naj lastnoročno izpolnijo prijavnico, ki jo otroci lahko dobijo v tajništvu šole:

- OŠ Louis Adamič Grosuplje, Tovarniška 14
- OŠ Brinje, Adamičeva 29
- OŠ Stična, cesta II. grupe odr. 17
- OŠ "Ferdo Vesel" Šentvid pri Stični
- OŠ Dobropolje, Videm 80

Izpolnjene prijavnice naj otroci vrnejo do 15. 5. 1998 v tajništvo šole. Število otrok, ki bodo lahko letovali, je omejeno. V kolikor bo prijav več, kakor je prostih mest, bodo imeli prednost otroci, ki pogosteje obolevajo ter otroci iz socialno ogroženih družin.

Ekonomsko ceno letovanja bomo krili iz sredstev, ki jih bomo v ta namen dobili od Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije OE Ljubljana in iz proračunov posameznih občin. Razliko do polne cene bodo krili starši. Ker so priprave na letovanje še v teku, bo znesek prispevka staršev napisan na prijavnici za letovanje.

Letovanje bo namenjeno predvsem zdravstveno in socialno ogroženim otrokom. Podjetja in zasebniki imate priložnost, da s finančnimi prispevki pomagata ogroženim otrokom do letovanja. V ta namen lahko denarna sredstva nakažete na žiro račun: 50130-678-56005 - RKS Območno združenje Grosuplje s pripisom za letovanje otrok.

Zdravniška služba je organizirana na Debelem Rtiču, mi pa moramo preskrbeti voditelje in pedagoškega vodjo.

RAZPIS ZA VODITELJE IN PEDAGOŠKEGA VODJO NA LETOVANJU

Za čas letovanja vabimo k sodelovanju študente pedagoške fakultete ali višje zdravstvene šole in ostale, ki so dopolnili 20 let, imajo veselje delati z otroki in obvladajo plavanje.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave o izpolnjevanju pogojev na naš naslov:

Rdeči križ Slovenije, Območno združenje Grosuplje, Taborska c. 2.

**OBMOČNO ZDRUŽENJE RDEČEGA KRIŽA
 GROSUPLJE**

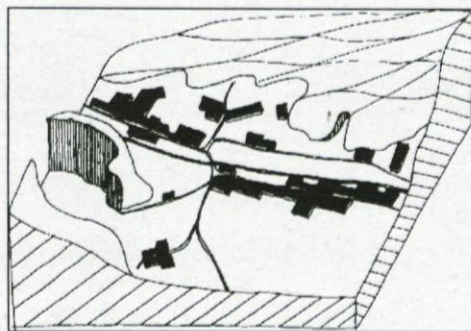

Predstruge

Tokrat predstavljam povzetek diplomske naloge za naselje Predstruge.

Naselje leži na vstopu v dolino. Predstavlja naselje, ki se je razvilo (in se še razvija) v bližnji preteklosti.

Večino stavb je stanovanjskih, poleg večjih gospodarskih objektov: Iskra, žaga za razrez lesa, kamnolom, železniška postaja, gozdarski dom, pekarna. Tu si je industrija ustvarila svoje območje, vendar neizoblikovano, brez pravega reda vgrajeno v pretežno stanovanjsko naselje. Gospodarski, industrijski objekti in objekti zasebnikov se po-

SKICA - blok diagram Predstrug

javljajo med stanovanjsko gradnjo, kar moti videz naselja in možnost za kvaliteten bivanje v naselju. (Za take primere - industri-

ja razporejena po vsej dolini, je občina že namenila poseben prostor - industrijsko cono), kar bi bistveno prispevalo k oblikovanju samih naselij v prihodnje. Predstruge so predvsem "spalno" naselje in posebnih kvalitet nima, kot jih imajo naselja v pretežnem delu doline. Kljub temu je potrebno z urbanističnim načrtom predvideti nadaljno pozidavo v naselju, urediti pločnike, vstope v naselje, jedro naselja, ki sploh še ni izoblikovano. Tako kot Zdenska vas imajo Predstruge svojstveno lego. So na vstopu - izstopu iz doline in morajo biti temu primerno oblikovana, vse v skladu z že obstoječo gradbeno strukturo in možnostmi za kvaliteten razvoj v prihodnosti.

Grajena struktura - stanovanjske stavbe se prepletajo z industrijskimi objekti;

Velikostno razmerje - stanovanjske stavbe so povečini predimenzionirane (prevelike za ta prostor);

Nakloni strešin - nakloni so premajhni za Dolenjsko in Suho krajino. Z velikostnim razmerjem najbolj moti videz naselja.

Gabariti - enonadstropni za stanovanjske stavbe z mansardo. Višji za gospodarske objekte.

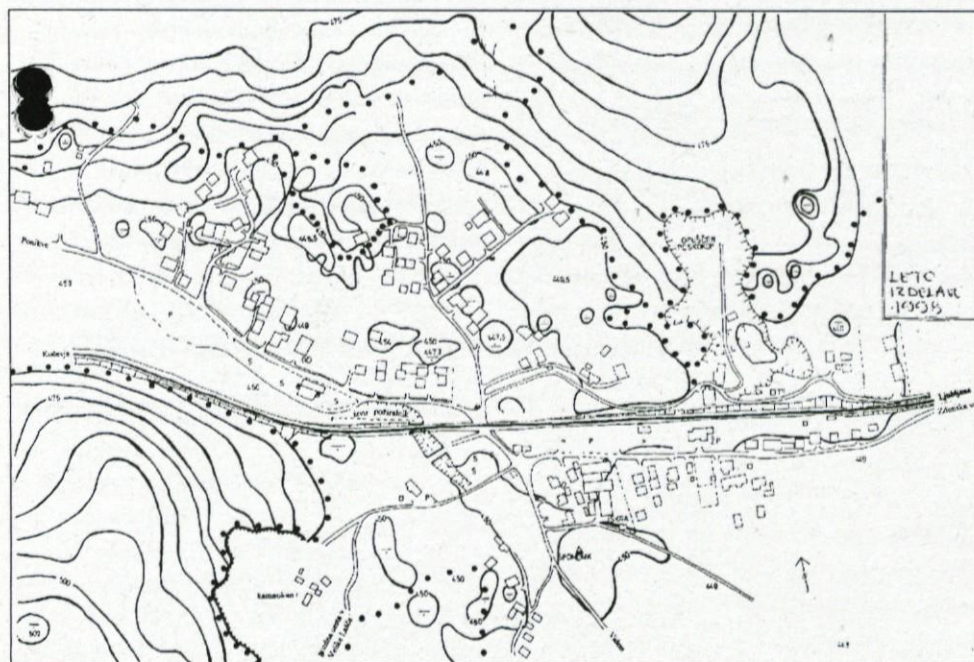
Mojca Lovšin

KARTA 1 - karta naravnih danosti. Ta karta prikazuje izoblikovanost naselja in okolice s plastnicami - polna črta

- rob gozda in gozdne površine: kontinuirana linija pik

- izvire, požiralnike, struge, vrtače

- stavbe in komunikacije so enotni za vse karte, katere izdelujem. Za naselje je 6 kart.

Ustanovili konjeniško sekcijo

Najbrž je že nekaj časa znano, da je v občini ustanovljena konjeniška sekcija Dobrepolje. Seveda je bil ustanovni zbor, ki je bil 8. 12. 1997, le logična posledica intenzivnega in uspešnega delovanja nekaterih dobrepoljskih posameznikov in družin, ki se ukvarjajo s konjeniškim športom že dolgo časa. Med njimi je na prvem mestu Frenk Padar iz Male vasi, ki je bil izvoljen tudi za predsednika sekcije. V upravni odbor so bili izvoljeni še: Stane Škulj, Roman Vergo, Andreja Zaletelj, Saša Kržan (tajnik) in Nika Krivec (blagajnik).

Na občnem zboru so izvolili še nadzorni odbor in disciplinsko komisijo in sprejeli pravila delovanja. Ob prisotnosti predsednika Športne zveze galoperjev Slovenije je bil sprejet sklep o vključitvi sekcije v Zvezo galoperjev Slovenije, v Konjeniško zvezo in Športno zvezo Slovenije.

Sekcija, ki šteje 35 članov, si je zastavila

obsežen program dela, ki je na kratko naslednji:

1. pridobitev identifikacijskih papirjev za konje;
2. vzreja konj za turistično jahanje, za manjša kmetijska dela in vzreja čistokrvnih konj za šport;
3. sodelovanje na javnih prireditvah v občini in na prireditvah drugih društev ter turistična vožnja z vozom in kočijo;
4. konjeniška prireditev, na programu je

4. 09. 1998;

5. sodelovanje na galopskih dirkah - tudi mednarodnih;

6. šola jahanja (vse informacije dobite na telefonski številki 787-468);

7. strokovno usposabljanje članov društva;

8. promocija občine Dobrepolje.

Povzetek po zapisniku: M. Steklasa

Šolstvo v novem veku

Po letu 1492 običajno v zgodovinopisju govorimo o novem veku. Ta letnica ni strogi rez med dvema časoma in gospodarsko kulturnima značilnostima, temveč so se elementi novega veka kazali že ob koncu srednjega in značilnosti srednjega veka še nekaj desetletij po Kolumbovem odkritju Amerike.

Prvo veliko ime na področju šolstva iz Dobrepolja je v šestnajstem stoletju gotovo Luka Dobrepoljski, ki se je pisal Drinak. Na Dunaj je odšel že v rosnih letih. Njegov mecen je bil moravški župnik. Postal je profesor retorike in poetike na dunajski univerzi. Bil je tudi petkrat dekan in dvakrat rektor univerze. Gotovo je tudi, da se je na Dunaju srečal s sožupljanom Primožem Trubarjem (dobrepoljska župnija je nastala 1260 leta v obsegu sedanjih župnij: Dobrepolje, Struge, Ambrus, Zagradec, Krka, Velike Lašče, Rob, Turjak, Škocjan, Sveti Gregor). Na Dunaju je skupaj s slovenskimi izobraženci imel prijateljski krog, ki se je srečeval ob obujanju spominov na Kranjsko. Morda so se v tem krogu širile tudi ideje protestantizma. Umrl je 24. julija 1562 na Dunaju, kjer je v stolnici sv. Štefana tudi pokopan.

Šestnajsto stoletje je bilo v slovenskih deželah (Kranjska, Koroška, Goriška in Štajerska) velika prelomnica na kulturnem, književnem, verskem in šolskem pogledu. Vzrok je bil gotovo pojav protestantizma, ki je zahteval, da vsi verniki berejo sveto pismo v domačem jeziku. Gotovo je na tem področju največ napravil ravno Primož Trubar. Trubarjeve prve knjige so bile vse posvečene najprej opismenjevanju ljudi, zato je tudi razumljivo, da so bili temeljni predmeti na protestanskih šolah branje, pisanje verski pouk in petje.

V Trubarjevem času se je prvič v slovenskih deželah postavila ideja o ločitvi med elementarnim (osnovnim) in srednjim šolstvom. Srednje šole naj bi bile tako kvalitetne, da bi bil možen direkten prehod na univerzo brez dodatnih kurzov latinščine in grščine. Protestanske elementarne šole so izpolnjevale vse pogoje, ki jih zahteva pedagoška stroka, da je določena šola osnovna: bile so splošno izobraževalne, otrok niso razlikovale po spolu, premoženju staršev, hkrati pa so bile ljudske - učili so se v domačem jeziku. Trubarjevi naporu v šolstvu in izdajanju slovenskih knjig so bili prvenstveno verskega značaja, čeprav ni moč zanikati velikega pomena Trubarja pri razvoju slovenskega knjižnjega jezika. Znamenita je tudi Trubarjeva zahteva, da mora imeti vsaka župnija svojega učitelja. Na podeželju, kjer so bile župnije zelo velike (glej obseg dobrepoljske župnije) si veliko s takšnim učiteljem ne bi mogli pomagati, ker je bil okoliš prevelik. Na podeželju naj bi bile navadne šole - učni jezik bi bila slovenščina, v mestih, kjer je bilo večinsko nemško prebivalstvo, pa bi bile nemške šole, ki se bi razlikovale od dosedanjih predvsem po učnem jeziku (namesto latinščine postane učni jezik nemščina).

Ta sprememba v šolstvu se ni povsod enako hitro vpeljala. Po gradovih in mestih, kjer so ljudje hitro prestopili v protestansko vero (mnogi graščaki so videli v ideji o revni

cerkvi predvsem denar, ki bi jim ostal), so pričeli tudi z novim šolskim sistemom. Na podeželju pa je večina prebivalstva ostala v katoliški veri, ker niso želeli biti v isti veri, kot je bilo osovraženo plemstvo, ki je pobiralo dajatve od tlačanov.

Protestansko šolstvo se je znašlo že kaj kmalu v kočljivem položaju, kdo naj plačuje učitelje. Trubar je bil mnenja, da je potrebno učitelja vzdrževati iz posvetnega denarja, deželni knez, ki je bil Habsburžan - katoličan, pa tega denarja ni imel kje vzeti, niti ga ni nameraval dati za razvoj druge vere. Tako so ponekod plačevali učitelja deželni stanovi ali pa meščani in posamezniki, ki so bili v protestanski veri. Učiteljeva plača je bila skromna, tako da je moral za preživetje prepevati tudi pri cerkvenih obredih. Tudi šole niso bile takšne, kot smo jih poznani danes, temveč so bile to manjše učilnice - posamezne sobe v učiteljskem stanovanju, v mestni hiši, ali pa jih je odstopil protestanski duhovnik, plemič ali kakšen

premožnejši vernik. Protestanskih navadnih in nemških šol naj bi bilo na celotnem etničnem ozemlju približno 35. Nam so bile najbližnje v Ljubljani pet in v Žužemberku.

Poleg "osnovnih" smo imeli tudi dve stanovski protestanski šoli, ki so jih vzdrževali deželni stanovi (v Ljubljani Kranjski in v Celovcu Koroški). Obe šoli sta bili namenjeni samo dečkom, in sicer predvsem plemiškim. To je povsem razumljivo, saj so bili člani deželnih stanov plemiči in zato so ustanovili takšno šolo, ki bo sprejemala predvsem njihove sinove. Obe šoli sta pripravljali učence za neposredni vpis na različne univerze po Evropi, zato so se učili predvsem grščino in latinščino. Celovška stanov-

ška šola je bila ustanovljena 1553 leta, ljubljanska pa l. 1563. S svojim delovanjem sta prenehali konec 16. stoletja. Ti dve šoli sta imeli raven gimnazije. V prvem desetletju njunega obstoja je poučeval le en učitelj nato pa jih je bilo več. V času Bohoričevega vodenja ljubljanske stanovske šole je bila v nižjih razredih tudi slovenščina, za njim pa je slovenski jezik iz te šole v celoti izginil. Če je kakšen učenec pomotoma spregovoril slovensko besedo, je moral nato nekaj časa okoli vratu nositi obesek osla. Učenci niso smeli zamujati pouka, zapuščati učilnic brez dovoljenja, med poukom se ni klepetalo, v prostem času so se lahko igrali z žogo in drugimi "dostojnimi" igrami.

To obdobje se je pogosto obravnavalo črno-belo. Danes so gotovo ravno katoliški teologi največji poznavalci Trubarja. Največja želja Primoža Trubarja, da bi se navadni pouk branja in pisanja uvedel med preprostim kmečkim prebivalstvom se je izjalovila, ker je večina slovensko govorečega prebivalstva ostala v katoliški veri. Menim, da se je nekdanje vse preveč poudarjalo da je katoliška protireformacija zažigala slovenske knjige, v resnici pa tedaj niso imeli pred očmi slovenskih knjig, temveč dejstva, da so protestanske. V deželah, kjer je zmagal protestantizem, pa se je podobno dogajalo s katoliškimi knjigami. Prav je da obsojamo sežiganje protestanskih in katoliških knjig, vendar pa je to odraz določenega zgodovinskega trenutka in ne smemo takšne dogodivščine jemati kot osnova za napade vseprek. Bogokrat smo slišali, da je protireformacija zavrnila slovensko književnost... Če pogledamo v dežele, kjer se je uveljavila reformacija, pa lahko ugotovimo, da je šel razvoj približno tako hitro, kot v slovenskih deželah, kjer je zmagala protireformacija. Mnogo pomembnejše je bilo, da narod, ki je želel razvoj svojega šolstva, kulture in književnosti, ni bil narod, kateremu so vladali tuji fevdalci. Gotovo pa ostaja dejstvo, da so vsi, ki so se pojavili na področju šolstva in opismenjevanja po Trubarju, imeli v njegovih poizkusih navadnih, nemških in stanovskih šol ter v Abecedniku, Bohoričevi slovnici, Dalmatinovem prevodu Svetega pisma in ostalih natiskanih knjigah lažje delo ter osnovo za nadaljno ustvarjanje.

Se nadaljuje
Ivan Grandovec

Človekova odprtost za skrivnostno in sveto

Govor znamenj in simbolov je temeljna govornica o Božjem. Zato si v drugem delu vprašanj za pogovor o sinodi na Slovenskem zastavimo vprašanje, ali liturgična znamenja in simboli nagovarjajo sodobnega človeka? Potrebno je premisliti, ne le katera znamenja so človeku blizu, ampak predvsem, kako danes uvajati v svet znamenj (govorjene in pete besede, kretenj, glasbe, opreme, sakralnega prostora, itd.).

Bogoslužje je povezava med Bogom in človekom. Bog je tisti, ki človeka nagovarja, človek mu odgovarja. V začetku krščanstva je bilo vse bogoslužje spontano. Pozneje je dobilo stalnejšo obliko. S tem se je zmanjšala možnost površnega improviziranja, hkrati pa tudi možnost za ustvarjalnost. Zato je potrebno skrbno pregledati dane možnosti in razmišljati, kako ustvarjalnost v bogoslužju razširiti, da se bo vsak vernik čutil soudeležene in osebno nagovorjenega.

Bogoslužje pa zahteva tudi odnos do občestva. Pri današnjem človeku se večkrat srečamo z držo, ki se izrazi takole: Kristus (Bog) da, Cerkev ne! Gre za sebično držo, ki onemogoča bogoslužje, ker prezre Cerkev kot občestvo.

Nedelja je za kristjana glavni praznični dan. Odpira se vprašanje praznovanja nedelje in še prej praznovanja nasploh. Kako praznovanje še bolj omogočiti in kako odstraniti nevarnosti, ki onemogočajo nedeljo. Z nedeljo je povezano tudi vprašanje prostega časa. Kako ga napolniti, da bo pripomogel k večji človečnosti in prispeval k bogatitvi človeka? Posebno pomembno je vprašanje izrabe prostega časa za zabavo. Zabava lahko bogati, lahko pa tudi zelo siromaši in človeka izprazni.

Vrh krščanskega bogoslužja je ev-

haristija - sveta maša, kot tudi ostali zakramenti. Pri zakramentih svetega krsta, svete birme, svetega zakona in tudi mašniškega posvečenja je pogosto opažati zelo pozunanjeno razumevanje njihovega pomena za duhovno življenje. Kako temelje naše vere prav ovrednotiti?

Veliko bogastvo so tudi blagoslovi. Za kristjana so ponižna prošnja, da bi Bog spremljal njegovo življenje, hkrati pa so izpoved vere v Boga. Posebej je potrebno biti pozoren na motive pri blagoslavljanju raznih javnih in poljavnih objektov, saj je motiv za blagoslov lahko le reklamno sredstvo.

Vso pozornost je potrebno nameniti pripravi bogoslužja, kar zadeva osebe prostor in opremo. V prvi vrsti je lepota bogoslužja odvisna od oseb, ki so v skrivnost bogoslužja vstopile. Za najožje sodelavce bogoslužja kot so pevci, delilci obhajila, cerkovniki, ministranti, bralci in druge službe, bo Cerkev na Slovenskem morala pripraviti stalne programe usposabljanja.

Moj namen ni komentirati temeljnih vprašanj, ki jih zastavlja sinoda. Za to na tem mestu niti ni prostora. Želim pa, da bi vsi, ki ste kristjani začutili, kako pomembne izzive za prihodnost slovenskega kristjana in Cerkev na Slovenskem si je zastavila sinoda.

Pripravil Jernej Marenek

Ne posvečuje dober namen slabih sredstev, temveč slaba sredstva oskrunijo najboljše namen!

Elisabeth S. Lukas

MATERINSKI DAN V KOMPOLJAH

Zvončki za mamice

Otroci vrtca in PŠ Kompolje so postajajo vse bolj izkušeni mladi igralci in pevci. Komaj si oddahnejo od prejšnjega, že se pripravljajo na nov nastop. Vsakokrat pripravijo kaj novega in lepega, njihovim mentoricam nikoli ne zmanjka idej. Teh pa seveda ni mogoče uresničiti brez pridnih malčkov in šolarjev, kakršnih v Kompoljah ne manjka. Za letošnji materinski dan so ponovno prijetno presenetili svoje starše in vse, ki so obiskali njihovo prireditev v prenovljenem gasilskem domu v Kompoljah.

“Pravzaprav vsi radi nastopajo”, pravijo njihove učiteljice in vzgojiteljice. Pozna se, da so nastopi postali sestavni del njihovega učnovzgojnega dela. Otroci so sproščeni, plahih in tresočih glasov skoraj ni zaznati. Celotna glasbena pravljica Janeza Bitenca “Štirje godci”, ki so jo zaigrali in zapeli učenci prvega in drugega razreda, nikakor ni bila pretežak zalogaj zanje. Tako dobro so jo zaigrali, da smo gledalci na vsak način poskušali potešiti radovednost, kdo so bili glavni igralci in pevci.

Kakšen napredek prinesejo pogosti javni nastopi, pa so dokazali učenci tretjega in četrtega razreda, ki so se odločili za njihovo starost dokaj zahteven projekt. V narečju so dramatisirali staro dobropoljsko zgodbo “Mat in Martinek” in zaslužno poželi ve-

lik aplavz. Med sicer majhnim številom učencev so se, kot nalašč, našle vloge, ki so bile primerne prav zanje.

Niso povedali, vendar je bilo čutiti, da so šolarji vložili ves svoj trud, da bi razveselili svoje starše, še posebno mamice. Najmlajši pa so to izrazili najbolj neposredno - s pesmijo za mamice. Iskreno, pristrčno, kot to znajo le oni. Ker pa je spomladi polno ro-

žic vsepovsod, so se tudi oni preoblekli v zvončke, marjetice, vijolice, se prebujali iz zimskega spanja, peli, plesali. A ker so bili še vedno otroci, so ves čas iskali z očmi svoje mamice in jim tudi pomahali med plesom, če je bilo treba. Naj mamice vedo, da jih imajo radi, da so se naučili plesa in pesmic prav zaradi njih.

Prireditev je uspela. Trud nastopajočih in njihovih mentoric ni bil zaman. Mamice so odhajale ganjene in ponosne s šopki sveže nabranih zvončkov, ki so jih zanje nabrali njihovi otroci.

M. Steklasa

Velikonočni sejem v Ponikvah

Kdor se je na cvetno nedeljo peljal mimo vaškega centra v Ponikvah, mu je pogled pritegnilo živahno dogajanje na platoju, kjer so bili mladi šolarji v vlogah prodajalcev velikonočnih dobrot in okraskov. Podružnična šola Ponikve je namreč pripravila velikonočni sejem. Pred stojnicami so si ogledovali, zbirali in kupovali odrasli. Ti so imeli na voljo pestro izbiro velikonočnih jedi, ikeban, okraskov, peciva in drugih velikonočnih simbolov.

Res pa je, da mi, ki smo prišli nekoliko kasneje, nismo imeli več kdove kolikšne izbire. Prodaja je bila namreč tako uspešna, da bi jim zavedala marsikatera prodajalka na tržnici. Obiskovalci so kupovali vse, najhitreje pa je zmanjkalo peciva. Tako so nam povedali pridni mladi prodajalci. Na ta način je bil vsaj deloma poplačan trud, ki so ga učenci in učiteljice Podružnične šole Ponikve vložile za pripravo tako zahtevnega projekta.

M. Steklasa

Materinski dan v Strugah

V MATERINEM NAROČJU

Tretji mesec v letu je posvečen mamicam. Tudi naša šola se je cel mesec pripravljala na prireditev, ki smo jo imenovali V MATERINEM NAROČJU.

V marcu smo se pogovarjali o družini, o mamicah, o spoštovanju do njih - izdelali smo jim skromna darilca. Višji razredi so se zelo potrudili pri krožku ročnih del. Izdelali so jim prtičke. Vsaka mamica je prejela tudi voščilnico, ki so jo izdelali otroci. V kulturnem programu so najprej nastopili mali šolarji, nato nižji in višji razredi. Tudi naš razred je prebral spise o mamicah. Mamice so se večkrat nasmejale.

Skupaj smo preživeli lep večer. Zase in za mamico bi si želela še veliko takih.

Tanja Novak, 4. razred, Struge

MOJA MAMICA

Moj največji in najlepši dar je mamica. Ona me varuje, pomaga in me ima rada tako kot jaz njo. Nimam pa je samo rad, ampak jo tudi spoštujem. Rad ji zlezem tudi v naročje in se malo pocrkļjam. Včasih ji prinesem tudi rože. Pogosto se pogovarjava in skupaj zapojeva. Najlepše pa je, ko mi zapoje pesem in jo jaz le tiho gledam in poslušam. Na mamici mi je všeč, da je z menoj prijazna, da ima lepe oči in lase. Zato sem srečen, da imam svojo mamico.

Rok Pelc, 4. razred, Struge

MATERINSKI DAN NA VIDMU

Pomladi v pozdrav, mamicam v veselje

Topli sončni žarki, prebujajoča narava, pomladno cvetje. Prelepo, da se ne bi veselili, da ne bi zapeli in pozdravili pomlad, ki smo jo nestrpno čakali vso dolgo in pusto zimo. Učenci nižjih razredov centralne šole na Vidmu vsako leto slovesno pričakajo in pozdravijo najlepši letni čas. In ker je v tem času tudi praznik mamic, se nanj vsakokrat skrbno pripravljajo.

Letos je bilo to nestrpnost čutiti že dolgo časa. Neprestano so nekaj nosili, barvali, zavijali. Na skrivaj so pripravljali darila za svoje mamice. Drobn darilca, a mamicam najljubša, saj so jih izoblikovale roke njihovih otrok. Dobile so jih na prireditvi 25. marca.

Otroci pa so svojim mamicam, in seveda vsem obiskovalcem, pripravili še veliko več - lep in prigrčen program. Peli so o pomladi, razmišljali o mamicah, očkih, nagajivih otrokih in še o čem. Kjer so mame, so tudi razigrani otroci, pravi pesmica. Mamice so bile v dvorani, na odru pa so zaplesali razigrani otroci. Največji med njimi pa so se izkazali kot odlični igralci, saj so res lepo zaigrali igrico z naslovom Pepelka malo drugače. Prijetno presenečenje pa je bil nastop učencev iz Postojne, ki so v narodnih nošah zaplesali nekaj belokranjskih narodnih plesov. Zelo dovršeno za tako mlade plesalce.

Prireditev je torej uspela, na njej so nastopili učenci male šole in celotne razredne stopnje. V lepem spominu nam je ostal pevski nastop, v katerem so množično nastopili vsi učenci pod vodstvom gospe Rezke Šuštar. Nagelj, ki ga je ob odhodu dobila vsaka obiskovalka, pa je bil izraz pozornosti, ki ga je izkazala občina oziroma župan ob materinskem prazniku.

Aplavz obiskovalcev prav gotovo ni bil namenjen le nastopajočim na odru, priznanje so zaslužili tudi vsi tisti, ki so prireditev organizirali in se trudili s svojimi učenci. To pa so bili, poleg že omenjene Rezke Šuštar, vsi učitelji in učiteljice razredne stopnje ter učiteljici male šole in športne vzgoje.

M. Steklasa

Otroci z učitelji in vzgojitelji na razstavi Toneta Kralja

V ponedeljek, 16. marca, so si učenci Osnovne šole Dobropolje ter Podružnične šole Kopolje in otroci iz vrtca v Kopoljah ogledali retrospektivno razstavo našega rojaka Toneta Kralja, ki je bila predstavljena v Moderni galeriji v Ljubljani.

Otroci so se udeležili tudi kiparske delavnice, kjer so izdelovali svoje kipce. Z velikim zanimanjem pa so si tudi ogledali video projekcijo o delu Toneta Kralja. Učenci višjih razredov so si ob diaprojektivnih ogledali delo Toneta Kralja v primorskih cerkvah.

Na razstavi so bila predstavljena Tonetova kiparska dela, sestavine notranje opreme, grafike, lesorezi, male jedkanice, oljne slike, portreti. Vsi ti izdelki se odlikujejo z ljudskim občutenjem in njegovim prizadetim doživljanjem slovenske zgodovine.

Polni novih spoznanj o življenju in delu našega rojaka Toneta Kralja smo zapustili razstavne prostore Moderne galerije v Ljubljani.

Hvaležni smo vodstvu Moderne galerije, da smo si razstavo lahko ogledali v ponedeljek, ko so vsi muzeji in galerije običajno zaprti.

Razstava je bila odprta dva meseca, saj so jo 22. marca zaprli.

Matej Kalan

Učenci 5. razreda v delavnici

Sodelovanje naše šole v oddaji "Pod klobukom"

Odkar so nam s televizije sporočili, da je naša šola izžrebana za tekmovanje v oddaji "Pod klobukom", so se začele intenzivne priprave za predstavitevno snemanje in sodelovanje v sami oddaji.

Največ dela in priprav je imel pobudnik in glavni organizator knjižničar Matej Kalan. Vse, ki so se javili za sodelovanje, je vsakodnevno pripravjal za oddajo. Kot smo lahko videli, zelo uspešno.

Najprej je prišla TV ekipa v Dobrepolje, kjer so naši učenci predstavili svojo šolo in kraj, glavni del pa je bilo tekmovanje v studiu. Nasprotniki so bili učenci iz Gornje Radgone. Kar precej znanja so morali pokazati. Tekmovali so v poznavanju zgodovinskega romana Pod svobodnim soncem in njenega avtorja Frana Saleškega Finžgarja. Iz prenešenih črk so sestavljali besede na temo UNICEF-a, odgovarjali na vprašanja o Gornji Radgoni. Ena od igrice so bile premetenke, pomerili pa so se tudi v spretnostni igri. Končni rezultat je bil 13 proti 10 za naše učence. Zmagali so povsod, razen v spretnostni igri.

Snemanje je bilo zanimivo in zabavno,

učenci so bili zadovoljni tako z rezultatom kot s preživetim popoldnevom v prostorih televizije. Naša šola se je tako še enkrat izkazala, vsi tekmovalci si skupaj z mentorjem zaslužijo vse priznanje.

Tone Steklasa

Preden smo odšli na oddajo, sem se pridno pripravljala. Ko smo prišli v studio, so nam postregli, nato so se začele vaje in snemanje. Na koncu smo bili zelo veseli, ker smo zmagali. Upam, da se bomo še kdaj prijaviili na tako zanimive oddaje.

Vida Borštnik, 5.a

Rezultat je bil skozi vso igro ugoden za nas, tako smo na koncu zmagali in vsi smo bili zelo navdušeni. Ve skupaj se mi je zdelo zelo zanimivo.

Andrej Žnidaršič, 6.a

Takih predavanj si še želimo

V torek, 7. 4. 1998, nas je s svojim obiskom razveselila ga. Marja Strojina, priznana psihologinja in avtorica več knjig, ki je pred upokojitvijo dolgo časa delala v Svetovalnem centru za otroke, mladostnike in starše.

S svojim jasnim in treznim razmišljanjem o vlogi ter pomenu staršev oziroma družine, šole in vrstnikov za otroka, je na vse prisotne napravila globok vtis.

Poudarila je, da moramo starši otroku dopustiti, da uporablja in misli s svojo glavo. Zelo pomembno je tudi otroka pripraviti na to, da se zna soočiti s porazom, se zna pobrati in kljub temu živeti dalje.

Po njenem mnenju ni nujno, da družina in šola enako mislita, važno je, da se dopolnjujeta.

Kot poučne in zanimive za branje je staršem priporočila naslednje knjige:

Coloroso Barbara: OTROCI SO TEGA VREDNI

Elliot Michele: DA BO VAŠ OTROK VAREN (založba Colibri)

Ursula Haberle-Nef: KOLIKO SVOBODE POTREBUJE MOJ OTROK (založba Kres)

Marjeta Mohar

Če si ne želiš veliko, ti tudi majhne stvari izgledajo velike.

(Platon)

Pohlep po denarju je izvor vsega zla.

(Shaw)

Razlike med tistimi, ki imajo denar in med tistimi, ki ga nimajo - ni. Eni in drugi so nesrečni zaradi denarja.

(stara misel)

Šele, ko bo posekano poslednje drevo; šele, ko bo zastrupljena poslednja reka; šele, ko bo ujeta poslednja poslednja riba; šele potem boste ugotovili, da denarja ni moč jesti.

(prerokba Indijancev)

Prenekateri človek se ves posveti graditvi in urejanju posvetnih zadevčin. V prisposodbi rečeno: ves čas ureja samo svojo obleko in samo nanjo misli. Čez čas pa ugotovi, da je ostala samo še obleka, brez človeka, ki se je čisto izgubil.

(Grabar)

Glasbena šola Grosuplje

bo v šolskem letu 1998/99 uvedla standardni pouk ČELA in KONTRABASA. Namen tega pouka je, da se v doglednem času ustanovi GODALNI ORKESTER. V nadstandardnem programu pa se bo poučevalo domačo harmoniko (frajtonarico) in citre.

Tisti, ki bi se želel učiti enega od teh štirih instrumentov, bi prosil, naj nam v glasbeno šolo pošlje na dopisnici svoje ime in priimek, svoj naslov in morda telefon. Zaradi organizacije moram vedeti točno število interesentov.

REDNI SPREJEMNI IZPITI ZA SPREJEM NOVIH UČENCEV V GLASBENO ŠOLO ZA VSE INSTRUMENTE BODO

**14. 05. 1998 od 18. ure dalje
V OŠ DOBREPOLJE.**

Vsem občanom lep pozdrav!
Franc Korbar

Piše: Konrad Piko

Iz Društva upokojencev

Najprej moram pohvaliti članek župana o gradnji doma za starejše občane, kjer bomo imeli svoje prostore tudi upokojenci. Pred časom sem se namreč pogovarjal z županom o našem pretesnem domu in mu omenil, da bi se v primeru, če bi se gradil dom za starejše občane, tudi mi radi pridružili. Župan je dejal, da obstaja možnost, da bomo lahko tudi upokojenci dobili v domu svoje prostore. Mislim, da bi bilo cenejše z eno stavbo rešiti dva prostorska problema (ena streha, načrt, soglasje, voda, odtoki, elektrika, kurjava). Mi bi se rešili teh stopnic in majhnega prostora. Nas je vsako leto več, letos je že kar 408 članov in smo največje društvo v Dobrepolju. Seveda bo treba pomagati tudi denarno, saj gre za nas in za tiste, ki pridejo za nami.

Še nekaj besed o naših izletih. Nakupovalni izlet v Vrtojbo je imel skromno udeležbo, komaj 29 članov. Vsi pa so dosti nakupili. Ko vidiš, kako lepo robo imajo Italijani, moraš kupiti. Ogled mesta Ogleda je bil zanimiv. Prelepa je tamkajšnja cerkev, ki je lepo ohranjena. Škoda, da niste šli z nami v večjem številu, ker je bilo res lepo. Vinko nas je peljal za darilo. Tako kot vsako leto, za kar se mu zahvaljujemo. Mi ne prosimo nikogar za pomoč pri izletih in nikomur ne jemljemo ali škodujemo. Mi se na našega šoferja zanese, ker nas lepo vozi in vodi vsepovsod.

V tem času smo bili tudi na izletu v Lentiju na Madžarskem Šli smo skupaj z upokojenci iz Šentvida pri Ljubljani. Tudi tam je bilo v redu, nakupovanje je bilo zelo ugodno. Zdaj pa se približuje izlet v Kostanjeviški grad, Pleterje, Šentjernej in Lurd, ki je znana božja pot na Dolenjskem. Izlet bo 9. maja z odhodom iz Predstrug ob 6. uri, nato Cesta, Videm, Kompolje, Ponikve. Cena izleta je 1300 SIT, kosilo pa bo v Malem Slatniku. Lepo vabljeni.

Za sedaj lepo pozdravljeni, drugič pa spet kaj novega.

Družinski kotiček

OSEM NAJPOMEMBNEJŠIH IZZIVOV ZA STARŠE

1. Brezpogojna ljubezen
2. Obvladovanje rivalstva med brati in sestrami
3. Reševanje problemov v šoli
4. Spodbujanje samospoštovanja
5. Realna, uveljavljiva pravila
6. Izvajanje posledic
7. Učenje vrednot
8. Spodbujanje pozitivnega vedenja

BREZPOGOJNA LJUBEZEN

Da bi res razumeli brezpogojno ljubezen, si oglejmo ljubezen, ki jo večina staršev goji do vnukov.

Stari starši imajo ponavadi skoraj neomejene sposobnosti za ljubezen do vnukov. Svoje lastne vrednosti ne merijo z njihovimi uspehi: tako kot to počno mnogi starši. Stari starši želijo samo dvoje: da bi bili z vnuki v dobrih odnosih in da bi bili vnuki zdravi. In ponavadi oboje tudi dobijo. Zdi se, da so stari starši, ki so bili do lastnih otrok kritični in zahtevni, do vnukov pogosto bolj potrpežljivi in razumevajoči. Odnos med stari starši in vnuki prinaša obojim radost in varnost.

O brezpogojni ljubezni se lahko marsikaj naučimo tudi od majhnih otrok. Ste že kdaj videli, da kak malček ne bi več maral mame, ker ni skuhalo dobre večerje? Morda je odrinil krožnik ali ni hotel jesti, toda to ni vplivalo na njegovo ljubezen do matere. Majhni otroci so lahko jezni zaradi nečesa, kar so starši storili, vendar znajo to jezo ločiti od čustva ljubezni. In vendar mnogi starši le s težavo dosežejo to, česar so zmožni majhno otroci - da ločijo dejanje od storilca.

Je kdaj kak otrok nehal imeti rad svojega očeta, ker se ni udeležil šolske proslave? Je kdaj kak stari oče odrekel vnuku svojo ljubezen, če je bil pri igri z njim neuspešen?

Kar imajo vnuki in stari starši skupnega, je njihova sposobnost, da ljubijo brezpogojno. Drugih ne ljubijo zaradi njihovih dejanj, videza ali uspehov. Ljubijo jih zato, ker jih pač ljubijo.

Ali izkazujete svojemu otroku ljubezen, kadar vas razočara, spravi v zadrego, ali vas ne uboga? V takih primerih otroku najtežje poveste, da ga imate radi, vendar so lahko to najpomembnejše priložnosti, da mu potrdite svojo ljubezen. Naučite se ločevati svoja čustva do otroka in svoje občutke ob tem, kar je storil. Rečete lahko na primer: "Res mi ni všeč to, kar si pravkar naredil, vendar te imam še vedno rad-a."

Te besede se lahko zdijo čudne, vendar si jih otrok obupno želi slišati.

(se nadaljuje)

AVTOGENI TRENING ali MOČ POZITIVNEGA MIŠLJENJA

Zdravje duha in telesa je v naših rokah. S tem, ko si postavljamo cilje, se tudi odločamo ali bomo živeli zdravo ali ne. Pozitivni cilji človeka že sami na sebi duhovno plemenitijo in bogatijo. Zelo pomembno pa je, da v cilje verjamemo, da zaupamo vase in svoje sposobnosti, saj je moč pozitivnega mišljenja res velika; predstave imajo moč, da se uresničijo. Pozitivne predstave oblikujejo zdrave ljudi. Poglejmo samo otroke, ki mislijo pozitivno ter živijo v svetu fantazije in domišljije. Vedno so nasmejani, na njihovih obrazih ni nikoli napetosti ali depresije.

Zlo današnjega časa je življenje na površju. Človek živi le za bogastvo, standard, goji zgolj intelekt, čustvenost pa je revna in neustrezna. Vse to vodi v depresijo, notranje plasti se rušijo in to zlomi tudi človekovo telo. V našo podzavest vlagamo vse preveč negativnih misli in predstav, ki kasneje lahko ogrožajo ali celo uničijo našo osebnost. Zato je potrebno misliti pozitivno, treba je imeti voljo, ki je dandanašnji marsikdo več ne pozna. Kaj vse se lahko doseže z močjo pozitivnega mišljenja, je praktično potrdil Hannes Lindemann, ki je v zložljivem členu kar trikrat preplul Atlantik. Vodilo ga je geslo: "Uspelo mi bo, smer zahod!"

Ni bolj uspešne stvari, kot je vera v uspeh. Treba je verovati v uspeh, postati vera sama in se z uspehom enostavno zlit. Uspeh in neuspeh sta samo v meni in, kot pravi Vergil, duh je gibalno vsega. Upanje, vera, zaupanje in cilj; to so sile, ki zdravijo, plemenitijo in bogatijo človekovo življenje ter ga tudi podaljšujejo.

Janez Tomšič

Velikolonočno popoldne v zavodu v Ponikvah

Dolgi hodnik in iz njega prideš v sobo. V njej dve stari ženi. Ena leži onemogla na postelji, druga sedi sključena in čaka, da kdo pride k njej. Zaželim jima vesele velikonočne praznike, dam vrečko s pirhi in pomarančami in odidem. Grem v drugo sobo in nato v naslednjo ...

Tako delajo tudi moji prijatelji, s katerimi smo skupaj prišli obiskati ostarele in invalide. Poprej smo s sodelovanjem pri maši poskušali napraviti vzdušje velike noči, ki prinaša veselje in upanje. Skušali smo jim povedati, da ima nekdo čas zanje. Res pa je nekdo, ki ga ima vedno, to je Bog in prav zato je bila maša najpomembnejši del našega srečanja.

Ves čas sem bila pozorna na njihove obraze. To je del telesa, ki nam zelo veliko pove. Pove nam o človekovem počutju; ali je vesel ali žalosten. Samo zazrite se v obraz nekoga in brez besed boste ugotovili, kaj se v njem skriva. Obraz je tisti, s katerega sije sreča, zadovoljstvo, prijaznost in spoštovanje. Izmenjali smo si tokrat samo to in stisk roke.

Vedno sem nekoliko zbegana, ko se srečam z invalidi; posebno z mlajšimi. Bojim se, da bi mojo prijaznost razumeli kot usmiljenje in ne kot poskus približanja, ki lahko obogati oba. Zaradi neke okvare ali bolezn, ki jih je doletela že pri rojstvu ali kasneje, so za stalno vezani na invalidski voziček ali kako drugače ovirani v svojem gibanju ali izražanju. V družbi se na novo uveljavlja izraz "oviranost", ki s svojim pomenom veliko bolje opiše stanje, ki smo ga poimenovali "invalidnost". Njihove ovire so veliko bolj opazne od naših in prav s tem so nam lahko večji izziv za pomoč.

Vsakoletni obiski na božič in veliko noč pustijo v meni zavest koliko veselja lahko napravimo z enim samim obiskom. Pustijo pa mi tudi občutek krivde, da ni teh obiskov večje število.

Phil Bosmansa je napisal: "Sprejmi vsak dan kot dar kot darilo in če je mogoče kot praznik" Upam, da so sprejeli vsako našo pesem kot dar in da jim je bil vsaj ta dan resnični praznik. Tudi zame je bil.

Barbara Žnidaršič

Žalost

Drevesa v daljavi šume
in ptice na nebu kriče.
Reka v daljavi šumi,
njej človek prisluhniti želi.
Po obrazu pa njemu kaplja polzi,
tiho, tiho, kakor dež rosi.
Srce močno ga boli,
saj greh miru ne pusti.
Ogenj v njegovih očeh se iskri
in počasi tako solze suši.
A nato duša spregovori
in z žalostjo svojo izkrvavi.

Melitka Križman

Na smrt obsojenega otroka tožba

Hočem bivati, hočem živeti,
ne, ne, nočem umreti!
Mati preljuba! Življenje!
Življenje mi moraš pustiti,
saj sam se otrok ne morem braniti.
Zakaj bil sem spočet,
če zdaj nisem sprejet?!
Zakaj si življenje mi dala,
mamica uboga, mamica zala?!
Zakaj me nočeš roditi,
roditi, mi življenje pustiti?!
Majhen sem še, dva meseca star,
pa vendar že vem, da življenje je dar.
Ne, pustite me...
Neee!!!!
Nemi krik je prodril v tišino,
izražal smrtno je bolečino...

Je bil vzlet iz telesa,
je odšel v nebesa.
Mati pa joče, srce jo boli,
ji vest vse očita, ta greh jo teži.

Janez Tomšič

Opravičilo: V prejšnji številki Našega kraja je pri objavi pesmi Žalost prišlo kar do treh napak, za kar se avtorici iskreno opravičujemo, njeno pesem pa objavljamo še enkrat (urednik Mladinske strani).

Literarni kotiček

Pesem cvetic

Človeško srce hrepeni po svetlobi in soncu, po lepoti in sreči. Vseposod išče svetlobo, lepoto in srečo, a le malokdo jo išče tam, kjer jo je res mogoče najti. Premnogi ne poznajo sredstva, ki bi jim v trenutkih žalosti in trpljenja moglo razveseliti srce, ki bi jim v dneh polnih težkega dela in trpljenja moglo zgladiti nagubano čelo. To sredstvo so cvetlice.

Kako se vzradosti srce, ko zagleda v zgodnji pomladi prve cvetlice, beli zvonček, rumeno trobentico, modro vijolico, pomladanski žafran, ki dviga svoje cvetne čaše naravnost proti soncu. Na vse skrbi in bolečine pozabi za lepoto dovetno človeško srce, ko se sprehaja pod toplim soncem po travnatih poteh, ob katerih je razpeta pisana preproga pomladnega cvetja. Ali pa stojite ob potoku, ki se kot srebrni trak vije med polji in travniki in prisluhnete skrivnostnim pozdravom, ko jih voda šepeta cveticam ob svojih bregovih.

Ni pa vsakomur dano, da bi mogel hoditi po cvetočih livadah, zato si prinese ali mu drugi prinesejo nekoliko te lepote domov, na vrt, v hišo, v sobo ali bolniško sobo, da se tam veseli nad čudesi narave in prisluškuje čudoviti pesmi cvetic, ki je vsak čas drugačno, vedno pa ima čudežno moč nad človeškim srcem, moč, ki omehča dostikrat tudi trdosrčnega človeka.

In kadar je srce prepolno vsega najlepšega in najplemenitejšega čustva do sočloveka, jezik ne more in ne zna povedati, kar bi rad. Človeka je nekako sram razodeti, česar mu je polno srce. Tedaj seže po cvetlici in jo poda tistemu, ki bi se mu hotel razodeti. Cvetlica govori namesto njega in pove več vse lepše, kot bi mogel povedati človek sam. Kaj in kako govore cvetlice ob različnih priložnostih? V sobi leži na postelji vsa izmučena in bleda, pa vendar srečno nasmejana mlada žena. Oči se ji neprestano ozirajo na malo neblogljeno bitje poleg nje, ki mu je pred nekaj urami dala življenje in je del nje same, njena sreča, njeno upanje. Okrog obeh je po odeji polno cvetic, izraz iskrenega veselja tistih, ki so te cvetlice prinesli. Cvetlice čestitajo mladi materi k srečnemu koncu poroda in žele vso srečo mladi materi in novorojencu.

Tik mesta se razprostira s cvetjem posuta livada. Ob njej se sprehajajo matere s svojimi otroki. Glej, tistega malega možička, ki se drži za mamičino roko, a jo nenadoma izpusti, kajti privlači ga neznan sila. Že je v travi, že grabijo male ročice po pisanih cveticah. Najprej previdno poboža vsako po glavici, potem jo šele utrga, kot bi jo prosil odpuščanja, da si jo jemlje. Nabira, izbira raznobarvne rožice; najljubše so mu rdeče in bele, mala ročica že komaj objema šopek. In ga ponese mamiči:

"Mamica, na, lepe, lepe rože!" Kajti njemu je tudi mamica lepa, najlepša, zato ji je treba dati, kar je njemu najbolj všeč - cvetlice. Cvetlice govore mamiči, da jo ima njen mali možiček rad, zelo rad.

Sredi livade sede deklice, najmlajši je menda dve leti, najstarejši največ deset. Iz nabranih cvetic si opletajo venčke in si jih druga drugi polagajo na glave. Kako jim v sreči blestijo oči, ko gledajo druga drugo in se občudujejo. Kakšno mora biti človeško srce, da ga ne prevzame prelepa pesem, ki jo cvetlice govore temu mlademu, od umazanosti življenja še neoskrunjenemu srcu! Očka ali mamica praznujeta rojstni dan ali god. Kako naj jima otrok pokaže svojo ljubezen? Če ni cvetic na domačem vrtu, gre in jih nabere na travniku in v gozdu, da jih da v dar staršem. Četudi še tako preproste, so cvetlice tisto najlepše, kar mora otrok dati očku ali mamiči in da oba čutita, da jima daruje s tem najlepšim svoje ljubeče otroško srce. Po samotni stezi za mostom počasi stopata mož in žena. Na zgubanih licih se jima vidi, da sta preživela mnoga težka leta, polna skrbi in žalosti. Toda njuni jesenski dnevi so lepi in mirni, oči jima gledajo jasno in bistro preko travnikov in polj. Žena se skloni in nartga nekaj belih marjetic. Eno zatakne možu v gumbnico: "Ali se še spomniš, da sem ti pred 50 leti napravila in pripela šopek, ko si odšel k vojakom?" "Kaj bi se ne spomnil na tiste čase!" In spomini na vse dogodke njunega dolgega skupnega življenja, v katerem je bilo vedno dovolj medsebojne ljubezni, da sta premagala vse hudo, kar jima je prišlo na pot, se nizajo drug ob drugem. Ob cesti stoje lične hišice. Na vsakem oknu te pozdravlja cvetje, ki ga skrbno negujejo domača dekleta ali žene. Tu slišiš in razumeš pesem rdečih bršljink in pelargonij, ki se vijejo navzdol in navzgor. Ta pesem ti oznanja, da brsti tam zadaj dekliska pomlad, veneča starost pa se obenem raduje ob mladem življenju. O življenju in ljubezni poje ta pesem. O življenju, polnem kipeče radosti, sonca in smeha, pa tudi o življenju trdega boja, odpovedi in žrtev, ki jih terja ljubezen. Cvetlice govore o prvi pesmi mladega srca, obenem pa dajejo svetel prizvok narahlo pojemajočemu in ugašajočemu življenju.

Pojdimo sredi vročega poletja v gore! Vso pot nas spremljajo cvetlice vseh barv in vseh oblik, da oko popotnika dostikrat ostrmi nad naravo. Po travnatem pobočju se pozdravljajo čudovito sinje zvezdice svišča, med skalovjem žari rdeče cvetje grmičja, med travo ti pozvanjajo vijoličaste zvončnice. Povzpneš se med sive skale, ki se od daleč zdijo tako

puste in zapuščene. Toda dobro poglej! V špranjah je našel ugodna tla zeleni lišaj, ki je ves na gosto posejan z drobnimi rožnatimi cveti. Med kamenjem poganjajo prav tako drobni cveti, ki so komaj dočakali, da je skopnel sneg, pa so že pogledali na dan. Kakšna je pesem teh cvetic? "Poglej in občuduj me, popotnik, a ne dotikaj se me in ne krati mi že tako kratkega življenja!" Cvetlica je lepa v naravi, dokler živi. Ko jo utrgamo, mora umreti. Z njeno smrtjo je konec lepote. Gorske cvetlice pa nam govore tudi o trdem boju za življenjski obstanek. Bore se za vsak prašek prsti, da lahko poženejo koreninice.

To pa še ni vsa pesem cvetic. Je samo njen krajši del. Nikoli ne more biti ta pesem do kraja izpeta, a tudi nikdar do kraja razumljiva. Naj bi se ljubezen do cvetic, do njihove lepote poglobila v srcu vsakega človeka. Iz ljubezni do cvetic se bo rodilo zanimanje za naravo nasploh, da bomo razumeli, zakaj je ena cvetlica taka, druga drugačna.

Če se bomo naučili poslušati in razumeti pesem cvetic, bomo razumeli ob vsaki priliki tudi besede, ki nam jih hoče povedati srce človeka, od katerega smo cvetlice prejeli. Nobeno, še tako dragoceno darilo, ne more povedati tako lepo in razločno, kaj je v srcu našega bližnjega, kot morejo povedati cvetlice.

Antonija P.

Jože Štih BIČ

Usnjeni trak,
šepetanje osamljenih.
Zaklonišče. pregnanih.
Prekletstvo podložnih.

Iz čistih globin,
posejanih z mnogimi
venci,
nadutih prvin,
vstajajo Slovenci.

Okovani v preteklost
deželni zmot,
skesani pred oltarjem
preteklih zablod.
Sinovi čiste matere,
hčere prešuštva.
Žalujoci pred osebo
v osebi mehkuštva.
Nadarjeni in iskalc
svoje prvine,
sedaj vstajamo
pred očmi zgodovine.

Uporabnikom plina

Spoštovani občani!

Že kar nekaj let je minilo, odkar smo se začeli ukvarjati z distribucijo plina. Večina izmed vas ste tudi stalne stranke, zato se vam ob tej priložnosti tudi zahvaljujemo za zaupanje. Ker pa je nepravilno ravnanje s plinom lahko tudi nevarno, je tokrat naš namen, da vas opozorimo, kot edini distributer v naši občini, na nekatere stvari, ki so zelo pomembne pri varni uporabi plina. Pri marsikaterem uporabniku občasno tudi mi menjamo jeklenke, na željo stranke seveda, pri tem pa opazimo, da imajo nekateri že zelo dotrajano napeljavo od jeklenke do štedilnika, in sicer že preprele cevi, na katerih včasih celo manjkajo objemke, s katerimi naj bi bile pritrjene cevi, nekateri regulatorji (varnostni ventili) so popolnoma neuporabni, tesnila so strgana, uporabljena so celo tesnila, ki so namenjena celo za vodovodne instalacije. Skratka, tesnilo mora biti varno, da ne pušča plina. Občasno prihaja do napak tudi pri samih štedilnikih. Tudi pri jeklenki se lahko zgodi, da le ta pušča, kar je napaka dobavitelja. To se kaj hitro zazna z zelo neprijetnim vonjem, zaradi česar moramo biti zelo previdni. V primeru, ko zaznamo ta močan vonj, nikakor ne smemo prižgati nobenega ognja. Če hočemo preizkusiti, če res pušča, lahko to storimo samo z milnico. V tem primeru jeklenko takoj vrnemo!

Zapomnite si: plin ni nevaren, nevarno je lahko nepravilno ravnanje z njim!

Zato ponovno opzarjamo vse uporabnike, naj pravilno ravnajo s plinom. V kolikor vam je kar koli sumljivega, vas lepo prosimo, pokličite strokovnjaka, ki je usposobljen za ravnanje s plinom. Za brezplačni pregled smo vam na voljo tudi mi, vendar nas morate poklicati, da se predhodno dogovorimo za čas. Torej bodite previdni, ukrepajte pravočasno, predno se zgodi najhujše.

Lepo vas pozdravljamo in želimo čim manj neprijetnosti pri uporabi plina!

PRODAJA PLINOV STRAH FRANC s.p.
VIDEM 61 a
Tel.: 787-057

Pomoč na domu

Občina Dobropolje, Zavod za zaposlovanje Slovenije in Center za socialno delo Grosuplje so pred kratkim podpisali pogodbo, s katero zagotavljajo organizacijo, financiranje in izvedbo pomoči na domu starejšim in invalidnim osebam preko javnih del. Tovrstna oblika pomoči že več kot dve leti uspešno poteka v občinah Grosuplje in Ivančna Gorica.

Program pomoči na domu obsega:

1. GOSPODINJSKO POMOČ: prinašanje hrane (kosil), pomoč pri pripravi hrane, vzdrževanju stanovanjskih prostorov, pranju, likanju, pripravi kurjave, nakupovanje.

2. POMOČ PRI VZDRŽEVANJU OSEBNE HIGIENE: pomoč pri opravljanju osnovnih življenjskih potreb, pomoč pri oblačenju, hrانjenju.

3. POMOČ PRI OHRANJANJU SOCIALNIH STIKOV: družabništvo, preprečevanje osamljenosti, odtujenosti, vzpostavljanje socialne mreže z okoljem in sorodstvom, spremljanje upravičenca pri opravljanju nujnih obveznosti, informiranje in sodelovanje z ustanovami.

Kot uporabniki so v program lahko vključene osebe starejše od 65 let, osebe mlajše od 65 let, ki so se znašle v stiski zaradi invalidnosti ali akutnega zdravstvenega stanja ter osebe s statusom invalida po Zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb. prednost bodo imeli občani, ki živijo sami oziroma nimajo svojcev ali zavezancev, ki bi jim lahko nudili pomoč in jim pomoč na domu nadomešča varstvo v inštituciji.

Občane Dobropolja vabimo, da sporočijo svoje potrebe po pomoči na domu na naslov:

Center za socialno delo Grosuplje, Taborska 13, ali po telefonu na številko: 761 111 in 762 536, kjer bodo lahko dobili podrobnejše informacije.

Center za socialno delo Grosuplje

Maraton treh občin

Organizacijski odbor, ki v letošnjem letu deluje pod okriljem ZŠO Grosuplje in je sestavljen iz predstavnikov vseh treh občin (Dobropolje, Ivančna Gorica in Grosuplje) pripravlja poleg izvedbe profesionalne kolesarske prireditve "Po Sloveniji" izvedbo rekreativnega kolesarskega maratona "TREH OBČIN", ki bo na isti dan, to je v nedeljo, 10. maja, 1998. Start kolesarskega maratona bo ob 10.15 uri na avtobusni postaji v Grosupljem. Trasa kolesarskega maratona bo potekala po isti poti kot zgoraj navedena profesionalna dirka, s tem, da maraton iz Ivančne Gorice zavije proti Višnji Gori in se nato konča v Grosupljem. Dolžina proge rekreativnega maratona znaša cca 85 km. Za družine in manj pripravljene kolesarje bo organiziran "DRUŽINSKI MARATON" na relaciji Grosuplje-Videm-Grosuplje. Vabimo vse rekreativne in aktivne ljubitelje kolesarstva, da se nam pridružite.

Prijavnina znaša:

* osnovnošolska mladina 500 SIT

* odrasli 1000 SIT

* družine (ne glede na število družinskih članov) 2.000 SIT

Vsak udeleženec prejme spominsko majico in topli obrok. Okrepčevalnice na progi bodo na Vidmu in v Ivančni Gorici. Prijave zbira organizator na dan prireditve na štartnem prostoru do pričetka maratona.

V imenu organizacijskega odbora bi se želel zahvaliti našim glavnim sponzorjem, občinam Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobropolje, Mercator-Pekarni Grosuplje in Trgovskemu podjetju Tabor, ki so omogočili organizacijo in izvedbo kolesarske dirke Po Sloveniji in Maraton treh občin.

Želja organizacijskega odbora je, da postane kolesarski maraton treh občin vsakoletna prireditev, s tem da bi vsako občinsko središče eno leto organiziralo start in cilj kolesarskega rekreativnega maratona treh občin.

Vabimo vse ljubitelje kolesarstva, da se nam priključijo pri našem kolesarskem prazniku.

Andrej Cevc

Športno društvo Dobropolje

OBČINSKO PRVENSTVO V KOŠARKI

LESTVICA SPOMLADANSKEGA DELA :

1.	Koma 750	9	9	0	189	147	+42	18
2.	Pizzeria Adam	9	7	2	184	135	+49	16
3.	Avtoprev. Potočar	9	7	2	184	151	+33	16
4.	Šumarji	9	6	3	169	138	+31	15
5.	Mizarstvo Tekavčič	9	5	4	172	158	+14	14
6.	ŠD Ponikve	9	3	6	162	161	+1	12
7.	Jastrebi	9	3	6	155	175	-20	12
8.	Trio Zelena dolina	9	3	6	144	168	-24	12
9.	Zagorica	9	1	8	94	185	-91	10
10.	ŠD Kopolje	9	1	8	140	185	-45	10

NAMIZNI TENIS - MEDOBČINSKO PRVENSTVO - 1. LIGA

ČRNA LESTVICA ZA LETO 97:

1.	ŠD NTS DOBREPOLJE	12	10	2	0	22 točk	85 : 35	+50
2.	ŠMARJE SAP UPINA	12	10	2	0	22 "	82 : 38	+44
3.	K.G.G. KRKA	12	6	2	4	14 "	62 : 85	+4
4.	LESE	12	4	2	6	10 "	54 : 66	-12
5.	ŠMARJE SAP	12	4	1	7	9 "	61 : 59	+2
6.	MULJAVA	12	3	1	8	7 "	50 : 70	-20
7.	ELEKTRO	12	0	0	12	0 "	20 : 100	-80

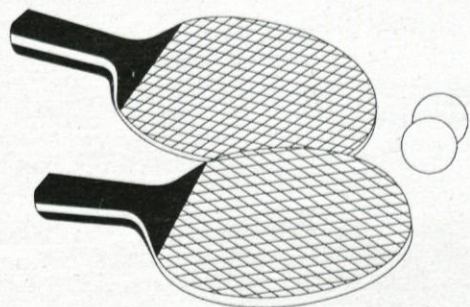
REZULTATI SPOMLADANSKEGA DELA V MEDOBČINSKI 1. LIGI :

MULJAVA - ŠD NTS DOBREPOLJE	3 : 7
ŠD NTS DOBREPOLJE - LESE	7 : 3
ŠMARJE SAP - ŠD NTS DOBREPOLJE	5 : 5
ŠD NTS DOBREPOLJE - OPTIKA ERJAVEC	8 : 2

ILIRSKOJUBLJANSKA REKREATIVNA LIGA 97 / 98

- SPOMLADANSKI DEL :

ŠD NTS DOBREPOLJE - TISKARNA POVŠE	7 : 2
ŠD NTS DOBREPOLJE - SOČA OPREMA	6 : 3
NEUBER - ŠD NTS DOBREPOLJE	5 : 4
STAR - ŠD NTS DOBREPOLJE	9 : 0
ŠD NTS DOBREPOLJE - PALAČINKE	4 : 5
ŠD ŠMARJE SAP - ŠD NTS DOBREPOLJE	3 : 6
ŠD NTS DOBREPOLJE - TSP ELEKTRONIKA	6 : 3
ŠD NTS DOBREPOLJE - PRAVNIK II	5 : 4

MALI NOGOMET

Zopet se bo pričelo občinsko prvenstvo v malem nogometu, predvidoma 3. maja. Vse ekipe bodo pravočasno prejele razpored tekmovanja ter bile seznanjene z morebitnimi spremembami v tekmovanju.

Po prijavah sodeč je zanimanje za prvenstvo veliko. Tako bo prvenstvo še zanimivejše, tekem veliko, na račun pa bodo prišli tudi gledalci. Zanje letos pripravljamo še posebno presenečenje.

Vse akterje malega nogometa pozivam, da se obnašajo športno in spoštujejo nasprotnika. Vsak morebitni napad na igralca, sodnika ali gledalca, bo rigorozno kaznovan s strani organizatorja (tako igralec kot celotna ekipa). Torej se vidimo na športnih terenih !

Pripravil : Alojz Kuplenk

Mednarodna kolesarska dirka "Po Sloveniji 98" tudi skozi našo občino

Velikokrat je slišati, da je Slovencem kolesarstvo pisano na kožo. Zagnanost, delavnost in vzdržljivost so lastnosti, ki jih v naših krajih visoko cenimo, kolesarstvo pa je ena tistih športnih zvrsti, v katerih si uspeha brez njih preprosto ni mogoče zamisliti.

Slovenski Tour bo obiskal našo občino v nedeljo, 10. maja 1998. Leteči cilj VII. etape je predviden na Vidmu ob 10.31 uri. Športna prireditev, kakršna je dirka Po Sloveniji, seveda ni samo športni dogodek. Predvsem se bo z njo tujim gostom predstavila tudi naša občina. Naši trgi in vasi, skozi katere bo ubirala pot kolesarska karavana 18 moštev (5 profesionalnih), bodo 10. maja zagotovo utripala hitreje in to bo zanesljivo spodbuda, da se bo močnejše zavedala novih priložnosti, ki jim jih ponuja šport s svojimi večplastnimi razsežnostmi.

Trasa odločilne VII. etape bo v nedeljo, 10. maja, potekala po naslednjem časovnem razporedu (časovni razpored je izračunan na povprečje 40 km/h; v primeru, da vozijo hitreje, pride karavana nekaj minut prej, če pa vozijo počasneje, pride karavana nekaj minut kasneje).

Štart: Grosuplje 10.00 - Mlačevo 10.09 - Račna 10.15 - Zdenska vas 10.25 - Predstruge 10.28 - Leteči cilj Videm 10.31 - Zdenska vas 10.33 - Hočevje 10.40 - Krka 10.48 - Krška vas 10.49 - Muljava 10.05 - Leteči cilj Ivančna Gorica 11.03 - Vir 11.03 - Stična 11.06 - Ivančna Gorica 11.09 - Muljava 11.16 - Gabrovčec 11.19 - Žužemberk 11.40.

Vabimo vse občane, da športno pozdravijo karavano kolesarjev v naši občini.

Kategorizacija planinskih poti (po zahtevnosti)

Iz skic, ki so podlaga temu kritičnemu odmevu na prispevek, objavljen v isti rubriki v 4. številki, je razvidno, da se je avtor grdo pošalil s planinci v rubriki ZAHTEVNOST svoje tabele, v kateri objavlja ture, ki jih bo Dobrepolje organiziralo v letu 1998. Pošalil zato, ker najmanj polovica planinskih poti ni zahtevnih! Še manj ZELO ZAHTEVNIH! Šala so tudi malomarno zapisane akcije z zvezdicami, ki so povzete iz Koledarja letnih akcij Planinske zveze Slovenije, še zlasti za 6. september, ko naj bi bila tura: K u g e l j in srečanje planincev Grosuplja! Ali avtor lahko pojasni, kje je ta hrib, gora??? Še dobro, da zahtevnosti ni objavil, če se ni poprej prepričal za verodostojnost objave, čeprav je bil z objavo akcije objavljen tudi organizator (predsednik PD Grosuplje!). Ali tisk prenese res vse? Upam, da bo tabela spremenjena, popravljena, da bodo navedeni vodniki, ki bodo izvedli akcije, objavljene za celo leto 1998 za PDD! Planincem lahko samo svetujem, naj se tur udeležujejo, ker so v večini lahke, potrebne le ustrezne k o n d i c i j e! Manj zahtevnih pl. poti pa n i!

Ker daje avtor več ocen Jurčičevi poti, kot analizi svojega celoletnega dela v PD, če naj bi bil članek animatorstvo za čim večjo udeležbo na občnem zboru, je potrebno povedati nekaj resnic. Jurčičeva pot ni več pot planinskih društev, ampak o b č i n s k a pot, ki so jo začeli urejati turistični in drugi krajevni ljudje iz Višnje Gore, Krke, morda tudi še kdo drug! Odkar se lahko v planinske poti vtikajo vseh vrst nadebudneži iz krajevnih, lokalnih sredin, čeprav so to javni objekti, po statutu PZS v katastru Komisije za pota pri PZS, se poti **PODALJŠUJEJO!** Vendar to ni tako preprosto, še manj pa hvale vredno. Deščica s Krjavljem čevljem ni markacijski znak! Še manj je lahko neka planinska pot označena s silhuetami c e r k v a! In za konec še nasvet! Bilo bi dobro, če bi avtor, glede na funkcijo v PDD, poskrbel, da bi sicer lepo markirana pot na Kamen vrh postala **PLANINSKA POT**, vključena v seznam planinskih poti pri Planinski zvezi Slovenije, saj vse druge popacane kamne in drevesa res nihče, če je še tak laik, nima za planinske poti. In o teh naj sodijo in pišejo **IZPRAŠANI** markacisti, če jih PD že ima!

Tako kot o t e ž a v n o s t i neke poti, izleta ali ture, kot se to čudno včasih komu zapiše! Tudi v planinstvu je treba nekatere zelo jasne stvari zapisati tako, kot se to spodobi in predlagati programe na vrhove in na akcije, ki niso izmišljotina nekoga, ki ga zaradi neodgovornosti in anonimnosti ni mogoče kaznovati!

Ruža Tekavec

Kategorizacija planinskih poti

Kategorizacija planinskih poti deli te dele glede na zahtevnost v tri skupine: na LAHKE, ZAHTEVNE in ZELO ZAHTEVNE poti. Namenjena je široki planinski javnosti, da bi se planinci že pri načrtovanju poti lahko odločili za smer vzpona in sestopa ter jo prilagodili svojemu planinskemu znanju, pripravljenosti in opremljenosti. Zahtevne in zelo zahtevne poti so na začetku označene poleg običajne tabele, ki nam pove smer poti in čas hoje, še z dodatno tablo, ki nas opozori na težavnost naše poti. vse te naloge opravlja Komisija za pota pri PZS z namenom, da bi zmanjšali število nesreč v gorah.

OPREDELITEV POTI PO ZAHTEVNOSTI

LAHKA POT je pot, pri kateri si pri hoji ni potrebno pomagati z rokami. Kadar taka pot preči strmo pobočje, je dovolj široka, da omogoča varno hojo tudi manj izurjenim planincem. Od njih zahteva le pazljivost in kondicijo.

Primer lahkih poti: Koča pri Savici - Dom na Komni, Dom v Kamniški Bistrici - Kamniško sedlo, Dom na Sviščakih - Snežnik.

Opozorila na poti: **LAHKA POT** na tablah v izhodiščih ni posebej označena.

ZAHTEVNA POT vodi preko težjih mest, pri katerih si zaradi varnosti pomagamo z rokami. Morebitne varovalne naprave so namenjene planinčevi varnosti in niso nujno potrebne za premagovanje težjih mest.

Primeri zahtevnih poti: Pot čez Komarčo, Dom na Kališču - Storžič, Kocbekov dom na Korošici - Ojstrica.

Opozorila na poti: V izhodiščih takih poti je na tabli opozorilo **ZAHTEVNA POT**.

ZELO ZAHTEVNA POT je tista pot, kjer je raba rok pri hoji nujno potrebna. Varovalne naprave omogočajo prehod težjih mest, kjer bi

bilo sicer potrebno varovanje s plezalno vrvo. Pogosto je na taki poti potreben cepin, včasih rabimo celo dereze in čelado. Primer na je le za dobro izurjene in fizično pripravljene planince. Za ljudi z vrtoglavico taka pot ni primerna. Priporočljivo je, da se za njo odpravimo s planinskim vodnikom ali z nekom, ki pot dobro pozna.

Primeri zelo zahtevne poti: Tominškova pot iz Vrat na Triglav, Jeseniška pot na Prisojnik, Kremžarjeva pot na Kočno.

Opozorila na poti: V izhodiščih takih poti je na tabli opozorilo **ZELO ZAHTEVNA POT**.

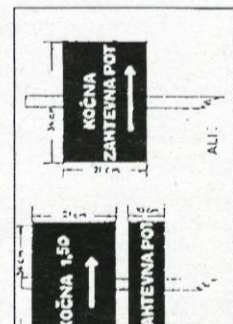
Lahka pot

Zahtevna pot

Zelo zahtevna pot

Oznaka za zahtevnost poti

Oznake za zahtevnost poti

Planinka, planinec!

Pred odhodom na zahtevno turo, povprašajte o stanju poti PD, ki zanjo skrbi ali Komisijo za pota pri PZS.

V vpisne knjige zabeleži poleg datuma, imena in priimka **OBVEZNO** še **SMER**, po kateri boš sestopil ali nadaljeval pot.

Hvala in srečno pot!

MARKACISTI IN REŠEVALCI PZS

Pisma bralcev

O vikendih in vikendaših

Večkrat me pot zanese skozi vasi in zaselke Dobropoljske doline in po njenem obrobju. Skoraj vsakič se ob takih priložnostih nekako nehote začnem spominjati podobe teh krajev, kakršne se mi je vtisnila v spomin izpred zadnjih pol stoletja. Predvsem vsakič znova ugotovim, da je razlika v videzu naselij med preteklostjo in sedanjostjo zelo očitna. In že se začnem tudi spraševati, kako so na podobo krajev in življenje domačinov vplivale razne novotarije. Nekateri so se brez dvoma izkazale kot umestne, druge pa je čas, težko usmiljeni sodnik, brez prizanja odrazil v pozabo. Marsikdaj smo ljudje dosegli le to, da smo ene težave zamenjali z drugimi, drugačnimi...

Ena izmed več kot očitnih takšnih novotarij je množica počitniških hišic ali po izposojenki iz angleščine vikendov. Ti so zrasli ob dotodanjih vaseh ali v njihovi bližini na nenaseljenih in nerodovitnih krajih, žal pa tudi kje sredi plodne zemlje.

In že mi pride na misel, kako so na te hišice in njihove graditelje včasih gledali na pristojnih občinah. Ponekod nadvse blagohotno, posebno kadar so jih gradili veljaki, drugje pa so gradnjo na vsak način skušali preprečiti. Obravnavali so jo kot nekaj, kar je v nasprotju s socialističnim družbenim redom, kar spodbuja zasebno lastnino, zato so v njej gledali škodljiv pojav.

Povrh tudi bolj malo vemo o vzrokih, zakaj so predvsem prebivalci mest, nosilci stanovanjske pravice ali lastniki hiš oziroma udobnih stanovanj, začeli graditi hišice pogosto po kar najbolj odročnih krajih. Predvsem o tem lahko le ugibamo. Eno pa je gotovo: ljudje se tudi v dokaj udobnih stanovanjih slabo počutijo, če živijo na tesnem in zunaj naravnega okolja. Slednje še posebej velja za stanovanja v takoiimenovanih blokkih, ki se jih je prijel posmehljiv naziv "silosi za človeka". Tako v prvi kot drugi besedi je vsebovana ugotovitev, da se človek najbolje počuti sredi narave.

Kot drugi razlog za gradnjo počitniških hišic pa lahko štejemo stanovanjsko in gospodarsko politiko v republikli Jugoslaviji. Tiste čase so bila najemna stanovanja

naravnost smešno poceni, pogosto, so jih dodeljevali tudi ljudem z visokimi dohodki, ki kmalu niso več vedeli, kam z denarjem. Država pa je na takšen način kupovala socialni mir. Da bi denar kam vtaknili, so se srečneži lotili gradnje počitniških hišic, iz katerih so včasih zrasle razkošne vile.

Očitno kazanje veljave s strani prišlekov pa je marsikdaj in marsikje sprožilo tudi odpor s strani domačinov, ki se je kazal predvsem v gagananju. Domačini so v "vikendaših" gledali vrinjence, oholeže in gospodo, ki imajo vsega na pretek, pa so jim vseeno prišli kratit prostost na domači prag. Kot je slišati, so ta nasprotja najbolj razjedala človeško sožitje v Bohinju.

V takratni grosupeljski občini, v katero je spadala tudi sedanja dobropoljska, je prišlo do večjega razmaha gradnje počitniških hišic precej kasneje kot po raznih turističnih krajih Slovenije, kot so Bled, Bohinj, Pohorje in Obala. Najbrž je do takrat zato tudi prenehal odpor zoper gradnjo te vrste ali pa se je vsaj unesel na najmanjšo možno mero.

Med vzroke, ki so spodbujali gradnjo počitniških hišic, lahko prištevamo tudi opuščanje kmetovanja in odseljevanje domačinov v večje kraje, kjer so dobili službo. Kaj pogosto so na kmetijah ostali le starejši ljudje. Za ta pojav se je pojavil pojem "demografska ogroženost". "Lastniki, zlasti manjših kmetij, so pogosto svoje hiše razmeroma poceni prodajali priseljencem iz mest, ti pa so jih po prenovi spremenili v "vikende".

Porast števila prebivalcev, čeprav pretežno občasen, je seveda dotlej kmečkim predelom povzročil tudi nekatere težave. To velja predvsem za ceste, elektriko, vodovod, odpadne vode in morda še kaj. Občine pa so kmalu našle rešitev z uvedbo novih davkov. Včasih so z njimi pretiravale, kar pa kmalu utegne imeti tudi neželjene posledice. Dogajalo se je tudi, da z dajatvami in zapletenimi postopki za gradbene listine skušale zavirati doseljevanje, kar spet lahko dodatno povzroča razne zaplete.

Doseljevanje je namreč v dokaj zapuščene predele prineslo tudi

marsikaj dobrega. Tako so kmetje, pridelovalci živil in lesa za kurjavo, v "vikendaših" našli kupce za svoje pridelke. Nič več jim jih ni bilo potrebno nositi na tržnice ali k odkupovalcem. Kupci zanje trkajo proizvajalcem takorekoč na vrata.

Nadalje so ponekod priseljenci iz mest postali pobudniki takoiimenovanega "kmečkega turizma", ki ponuja podjetnim domačinom precejšnje možnosti za dodatni zaslužek. Obenem pa tudi zavira opuščanje kmetovanja zaradi nedonosnosti in odhajanje domačinov, predvsem mlajših, kar

je še posebno pomembno.

Ni odveč tudi ugotovitev, da je med občasnimi obiskovalci počitniških hišic tudi kar precej raznih strokovnjakov za razna področja. Taki mimogrede domačinom lahko v marsičem pomagajo, če ne z drugim vsaj z nasveti.

Čeprav le občasno, predvsem med raznimi prazniki in poleti, obiskovalci počitniških hišic pogosto naravnost oživijo drugače napol prazne vasi. Če nič drugega, je že to spodbudno za velikokrat osamljene domačine.

Mile Pavlin

Reševanje romske problematike II.

Delovno gradivo: Ujetega ptiča tožba

Spodaj podpisani odgovarjam g. županu Antonu Jakopiču in se mu istočasno opravičujem. V pisnu poslanem na moj naslov mi očita nepravilnosti glede mojega pisanja, kakor tudi nepooblaščenno uporabo njegovega imena.

1. Namesto besede "kopun" kot je navedeno v osnutku darilne pogodbe sem napisal besedo "kapun" z obrazložitvijo v oklepaju.

2. Da bi moral predhodno pridobiti pooblastilo župana Antona Jakopiča o uporabi njegovega imena nisem bil kakorkoli obveščen. Da je ime in priimek občinskega funkcionarja lahko "REGISTERED TRADE MARK" ali po naše "ZAŠČITENA BLAGOVNA ZNAMKA" pa tudi še nisem slišal.

3. Prejšnji članek z naslovom Reševanje romske problematike ni bila "kozerija" (duhovit članek

v takem slogu - slovar Vrbinc str 384), kot ga je sprva imenoval župan g. Anton Jakopič ob najinem pogovoru 25.3.98 v njegovi pisarni. Bilo je pisanje o čisto resni zadevi, katera se tiče nas vseh.

4. Zaradi prostorske stiske v glasilu Naš kraj je ta odgovor od prvotno petih strani skrajšan na eno stran. Odgovor sem moral napisati, saj mi je g. župan Anton Jakopič "zaukazal", da v kolikor tega ne storim bo stvar predal sodišču.

Za konec pa "quod scripsi scripsi", pa čeprav mi je bilo zaukazano drugače!

Slavc Palčar®

P:S: Faksimile županovega pisma je bilo objavljeno v glasilu "25" in ga vsi zainteresirani lahko prejmete brezplačno na dom, če podpisaneu sporočite svoj naslov.

"Reševanje romske problematike" drugič

Prizadevanje nekaterih, da bi vzbudili pozornost, ne pozna meja. Tak je tudi g. Palčar Slavc, ki si na vse načine prizadeva, da bi vzbudil kakšno pozornost. Pri tem sredstev ne izbira in je pripravljen pisati tudi "kozerije", smešnice in laži samo, da nekaj piše in da bo videti pomemben. Seveda nimamo vsi toliko časa na razpolago, da bi se zabavali z neumnostmi in odgovarjali na vse mogoče in nemogoče pisarije. V svoje bistroumnosti zelo pogosto vpleta tudi mene. Morda se še spominja-

te, da sem v začetku njegovega pisanja poskušal nekajkrat odgovoriti na njegovo pisarjenje, pozneje pa sem to v celoti opustil, ker je bilo očitno, da mu je bila to podlaga in vzpodbuda za nadaljne polemike in bi se neproduktivna debata lahko vlekla v nedogled. Čeprav sem včasih užival v pisanju časopisnih polemik, mi sedaj za takšne polemike primanjkuje časa, zlasti če je nivo pisanja pod povprečjem in brez bontona. Tudi v prihodnosti ne mislim odgovarjati na njegovo pisanje, ven-

dar se mi zdi, da pa je vsake toliko časa vendarle potrebno povedati resnico. K temu me je vzpodbudilo zaskrbljeno vprašanje enega naših občanov, če mislim res naseliti v občino Rome. Poglejte, kaj lahko naredi laž. V govoru za naš kulturni praznik, ki je bil objavljen v 3. številki Našega kraja sem o tem zelo jasno spregovoril. To je tipični primer medijske manipulacije, ki je sedaj zelo v modi. Trikrat ponoviš laž in postane resnica. Ljudje očitno zelo nekritično verjamejo vsemu, kar piše v časopisu, čeprav v njih piše najmanj polovico laži ali pa vsaj polresnic.

Takšna manipulacija je tudi Palčarjevo pisanje, kjer me vpleta v neke kupčije z Romi in podobno. Vse, kar piše v zvezi z menoj, je izmišljena zgodba, razen tega, da sem v skladu s predpisi nasprotoval kakršnikoli gradnji na nezazidljivem zemljišču. To pa sem dolžan narediti, v vsakem primeru, ne samo v tem. Brez pomena je, da najemamo strokovnjake, tri leta usklajujemo prostorski plan, ga končno sprejmemo, potem pa pride neki ljubljčan in, meni nič, tebi nič, začne graditi na, v celoti, nezazidljivem zemljišču. Na te pojave moramo biti še posebej pozorni, če nočemo dokončno posvinjati našega lepega kraja. Gospod Palčar, ki se zelo rad sklicuje na zakonitost, pa ga hoče s svojim pisanjem celo podpirati. Ker je, po njegovih besedah, to njegovo trditev, po Našem kraju, povzel tudi Dolenjski list, je potrebno samo še, da pride v Delo in na Televizijo pa bo postalo res. Smešno mar ne? Upam, da občani niso tako naivni. Torej vse v zvezi z Romi in menoj je izmišljena zgodba. Kot je meni znano, do sedaj v občini Dobrepolje ni nobene Roma, ki bi imel tukaj stalno bivališče. Če se kje nezakonito naselijo, je potrebno takoj poklicati policijo, ki bo ustrezno ukrepala. Teoretično je sicer možno, da bi nek lastnik zemljišča iz občine prodal svoje zemljišče Romu, ki pa bi seveda moral biti slovenski državljan, toda tudi ta ne bi smel graditi, če prostor v skladu s prostorskim planom, ni zazidljiv. Prodaje zazidljivega zemljišča tudi občina ne bi mogla preprečiti, preprečila bi morerbiti lahko, v skladu z zakonom, le prodajo kmetijskega zemljišča nekmetu. Takšno brezvezno pisanje pa bi lahko tudi vzpodbudilo kakšen nespameten nakup, zato ni pa-

metno, da se vse neumnosti pišejo po časopisih.

Spoštujem vsakega človeka, vsak je sebe vreden, toda ohraniti je potrebno spoštljiv odnos in govoriti resnico, resnica nas bo osvobodila. Trosenje neresnic in prazno govorjenje ne morejo prinesiti pozitivnih sadov. Mnogo bolj cenim človeka, ki je, poleg govorjenja in del promocijske na-

rave, pripravljen narediti, tudi kaj konkretnega.

Od gospoda Palčarja pričakujem, da se bo za svoje neresnično pisanje javno opravičil in v bodoče ne bo vpletal mojega imena in moje funkcije v svoje "promocijske namene".

Anton Jakopič župan
Občine Dobrepolje

Ekologija na zakonit način

V aprilski številki je g. župan Anton Jakopič v članku z naslovom "Spomladansko čiščenje in kosovni odpadki" podal obrazložitev, kako se čisti okolica in kam shraniti kosovne odpadke (za boljše čase). S prošnjo za razumevanje je podal tudi informacijo, da spomladanske čistilne akcije ne bo, kakor tudi ne odvoza kosovnih odpadkov, kajti staro smetišče je polno, novo pa v fazi izdelave. Očitno pa je pozabil, da v naši občini velja Odlok o ravnanju z odpadki (Ur.l. št. 34/96) kateri ureja odstranjevanje, zbiranje in odvoz odpadkov. V 18. členu tega odloka je zapisano, da je pooblaščen podjetje za odvoz kosovnih odpadkov dolžno organizirati odvoz dvakrat letno. Tudi v Pravilniku o načinu odvoza in odstranjevanju komunalnih odpadkov na območju občine Dobrepolje, je v 10. členu zapisano, da se odvoz organizira dvakrat letno. V istem pravilniku je nadzorni svet JKP Grosuplje, katerega

član je tudi g. župan Anton Jakopič, v 18. členu pod točko "c" zapisal in sprejel naslednje besedilo: "Za odvoz kosovnih odpadkov se strošek odvoza obračunava pri ceni rednega odvoza in deponiranja za gospodinjstva, pri ostalih uporabnikih pa po dejanskih stroških."

Za preteklo leto lahko trdim, da je bil odvoz izvršen samo enkrat in enkrat ni dvakrat, zato je bil kršen tako odlok kot pravilnik. Iz tega sklepam, da se odvoz ni izvajal po odloku in da se je obračunavalo delo katero ni bilo izvršeno, oziroma kršen je bil odlok, kršen je bil pravilnik in kršena so tudi določila Zakona o varstvu potrošnikov (Ur.l.20/98). Je tudi v navedenem primeru bilo vse zakonito?!

Kako bo letos? Ne vem! Lahko se bo lanska zgodba ponovila na škodo uporabnikov!

Občan Slavc Palčar ®

Promocija na kvadrat

Nič kaj zavisti me ni obšlo, ko je nekdanja tajnica Turističnega društva Dobrepolje po telefonu sporočila, da pač ne bi želela sedeti na dveh stolčkih. "Kakšnih stolčkih?" je bilo moje prvo vprašanje. Potešen sem dobil odgovor, da bodo v vasi Podgora ustanovili novo turistično društvo, kjer bo stara tajnica nova tajnica društva. Novo društvo naj bi imelo več svobode pri novih idejah in predvsem lasten žiro račun. Namen mojega pisanja ni razglabljanje o delitvi članstva in posledicah za finančno revno občino, marveč o začetnih promocijah Turističnega društva Podgora. To se predvsem nanaša na pisanje člankov v Dolenjskem listu, kjer se skoraj dobesedno navaja plan dela TD Dobrepolje in Kmečkem glasu št. 11 z dne 18. 3. 1998, ko se ob sliki reklamnega kozolca topolarja v kontekstu pisanja navaja, da je ta simbol postavilo Turistično društvo Podgora. Ker vsi vemo, da temu ni tako, upam, da bo v vodstvu TD Podgora toliko poštenosti, da bo bralcem omenjenih časopisov napisalo realno stanje aktivnosti in dogajanja o dobrepoljski turistični deželi. Obrazložitev pričakujem tudi v občinskem glasilu.

Predsednik TD Dobrepolje:
Stane Škrlj

OKENSKE IN BALKONSKE RASTLINE

lahko dobite vsak dan (razen nedelje)
od 15. do 19. ure

v vrtnariji JERKIN

IGOR AHAČEVČIČ

Videm 22A

MISLI

V življenju nima nihče neomejenih možnosti; pri enem so omejene na intelektualnem področju, pri drugem na finančnem, pri tretjem na gibalnem ... Še vedno lahko v življenju veliko dosežemo, če le dobro izkoristimo večino preostalih možnosti.

(Zvone Modrej)

Izogibaj se ljudi, ki te silijo, da se jim prilagodiš. Čuvaj kot zaklad tiste, ki te pustijo, da si resnično ti.

(A. Grabar)

PRODAJNI CENTER

Kjer boste brez težav parkirali, pripeljali, obrnili in odpeljali tudi s prikolicami za osebni avto.

V našem velikem **PRODAJNEM CENTRU GUMA** v Brezju pri Grosupljem, kjer vam nudimo veliko izbiro poceni izdelkov za gradnjo, kmetijstvo, vrt in dom, smo za vas pripravili še dodatno pomladansko akcijsko ponudbo, in sicer:

- kmetijskih strojev, kot so kosilnice, plugi IMT, škropilnice, obračalniki, itd.
- strojev za vrtičkarje kot so motorne in električne kosilnice, motokultivatorje itd.
- rastlinjakov in toplih gred
- sadik sadnega drevja, kot so jabolka, hruške, slive, orehi, leske, itd znanega slovenskega drevesničarja BARBO
- semen, zemlje, gnojil, vrtnega in poljedelskega orodja
- cvetličnih lončkov in korit, okrasne keramike in umetnega cvetja
- tekstilne galanterije, kot so trenirke, kavbojke, majice, puloverji, bunde, telovniki, bombažne klasične ter jogi rjuhe, tekstilne prevleke in otroški športni copati

To in še mnogo zanimivih artiklov - za vsak okus in žep.

Trgovina je odprta vsak dan od 7. do 19. ure, v soboto od 7. do 13. ure.

Tel.: 762-200, fax 764 403

NAJ ZA NAKUP NE ZMANJKA VAM POGUMA, SAJ NEVERJETNE CENE SO V PRODAJNEM CENTRU GUMA!

ZARADI POVEČANEGA OBSEGA DELA V PRODAJNEM CENTRU IŠČEMO DINAMIČNEGA POSLOVODJO Z USTREZNIMI IZKUŠNJAMI.

Člani Društva gojiteljev pasemskih malih živali so se odločili, da bodo javnost čim širše obveščali o delovanju svojega društva in privabili vanj še več članov. Eden od načinov je tudi čim bolj natančna predstavitev živali, ki jih gojijo. Danes predstavljamo njihov prispevek o ovnačih. Za članke je bila uporabljena naslednja literatura:

Anton Gjurić: Kuničarstvo, Milan Grmek: Pasemski golobi, revija Moj mali svet.

OVNAČI

V to pasmo uvrščamo kunce z visečimi uhlji in z glavo, ki močno spominja na ovno. Po tej podobnosti je bila pasma tudi poimenovana. Prvotna domovina te ene od najstarejših pasem je Francija, kjer zasedimo leta 1854 prvi zapis o domačem kuncu z visečimi uhlji. Angleški rejci so pozneje izpopolnili to pasmo predvsem tako, da ima daljše in širše uhlje, skupaj dolge tudi do 60 cm. Pri nadaljnjem izpopolnjevanju so francoski rejci križali ovnače s flandrijskim in normandij-skim kuncem in tako vzgojili današnjega ovnača. Nemški rejci so leta 1870 uvozili tega kunca, ga izpopolnili ter rejo razširili po vsej Evropi. Zato je pri nas poznan kot nemški ovnač, čeprav ni v primerjavi s francoskim nobene razlike.

Veliki ovnač je težak, mesnat kunc, zato ga uvrščamo med pasme za meso. Telo je zbito in čokato z lepo zaobljenim hrbtom. Vrat je kratek in močan, glavo ima široko in močno razvito, s poudarjenim profilom podobnim ovnemu. Ima velike oči in njihova barva je podobna barvi kože. Guba ob korenu uhljev poudarja krono v obliki dveh izboklin. Uhlja visita, ob ličnicah sta mesnata in dobro poudarjena, zaobljena v obliki podkve. Široka sta do 10 cm in njuna skupna dolžona je od 38 do 45 cm.

Ovnači so lahko vseh barv, od rdeče, črne, bele, rjave in drugih barv razen srebrne. Najbolj so razširjeni ovnači sive barve z različnimi odtenki. Sicer je barva drugotnega pomena, razen pri belih kuncih. Dlaka je dolga do 40 mm, je gosta in mehka. Vsi temnosivi ovnači imajo temne oči in črne kremplje. Ta pasma je zelo nezahtevna glede prehrane, po naravi so te živali mirne, krotke in bolj odporne proti raznim boleznim kot drugi orjaki. Pasma je primerna za rejce začetnike, ki kunce redijo samo za meso.

Pripravil: Zvonimir Zabukovec

KINO "DOBREPOLJE" VIDEM

34

KINOPROGRAM ZA MESEC MAJ 98

PETEK, 1. maj, ob 21. uri
ameriška drama o avstriskemu alpinistu HARRERJU

SEDEM LET V TIBETU

KRATKA OZNAKA: BRAD PITT igra sijajnega avstrijskega hribolazca HARRERJA, ki se pridruži ekspediciji na NANGA PARBAT, doma pa pusti zbegano in nosečo ženo Ingrid. Ko hribolazci pridejo do baznega tabora, presenečene može aretirajo britanski vojaki. Povedo jim, da se je pričela druga svetovna vojna in da so Avstriji za Angleže sovražniki, ker njihova dežela podpira Nemce in Hitlerja. Britanci jih odpeljejo v taborišče za vojne ujetnike. HARRER poizkuša pobegniti iz taborišča, zato si prisluži več tednov samice, kjer se sporijatelj s taboriščnim knjižničarjem, ki mu odpošlje pismo njegovi ženi v Avstrijo. Po nekaj mesecih prejme pismo svoje žene, ki zahteva ločitev, da se bo lahko poročila z družinskim prijateljem, njegovemu sinu pa bo povedala, da se je oče ponorečil v gorah. Novica HARRERJA spravi na kolena. Odloči se, da mora za vsako ceno priti iz Tibeta, poiskati svojega sina in mu povedati resnico...

NEDELJA, 3. maj, ob 15. uri in 20.30 uri
ameriški akcijsko kriminalni film - uspešnica **ŠAKAL**

KRATKA VSEBINA: Mednarodna mafajska organizacija najame plačanca (Bruce Willis), da bi izvedel atentat na osebo v samem vrhu ameriške vlade. Cena njegove storitve: 70 milijonov dolarjev. Je najboljši in najbolj brezobziren v svojem poklicu. Nikoli na istem mestu, z vedno drugo identiteto, vse kar se dogaja v njegovem življenju, tudi njegove naloge, so

zavite v skrivnost. Vsi ga poznajo le pod imenom Šakal. Namestnik direktorja FBI-ja (Sidney Poitier), ki sicer ve, da Šakal nekaj naklepa, ne ve pa kaj in kje, se znajde pred največjim izzivom v svoji karieri. Z uradniško častnico ruske obveščevalne službe morata najti način, kako izslediti hladnokrvnega atentatorja. Čeprav nerada, si morata priznati, da Šakala lahko najde le nekdo, ki razmišlja tako kot on. Izbereta zapornika, bivšega Irinega operativca (Richard Gere), ki s Šakalom deli skupno preteklost. Ti nenavadni zavezniki se lotijo iskanja skrivnostnega plačanca, preden mu bo uspelo izvršiti smrtonosno nalogo.

NEDELJA, 10. maj, ob 15. uri in 20.30 uri
ameriški akcijski futuristični film **VESOLJSKI BOJEVNIKI**

KRATKA VSEBINA: Zgodba se dogaja v prihodnosti, ko se Zemljani spopadejo z orjaškimi insekti z drugega planeta. O njih je znano le to, da hočejo zbrisati človeštvo z Zemlje. Med hu-

dimi spopadi z vesoljskimi vsiljivci se prepleta ljubezenska zgodba med pilotinjo vesoljskega plovila in vodjem posadke, ki so mu vesoljski insekti pobili družino...

Film odlikuje, poleg odlične igre glavnih igralcev, odlična režija, enkratna scenografska in kostumografska rekonstrukcija obdobja, v katerem se zgodba filma dogaja.

NEDELJA, 17. maj, ob 15. uri in 20.30 uri
ameriška kriminalna komedija **MIŠJI LOV**

KRATKA VSEBINA: Brata ERNIE in LARS, podedujeta staro ničvredno hišo. Na pol podrtja hiša je prava arhitekturna vrednost, vredna milijone. Ko brata v mislih že preštevata milijončke, odkrijeta manjšo težavo, ki ju ovira na njihovi poti do brezdelja. Hišo je zasedla prebrisana in trdovratna miš, ki ne kaže nobenega namena, da bi zapustila svoj dom.

NEDELJA, 24. maj, ob 15. in 20.30 uri
ameriška komedija - uspešnica **ODŠTEKANO ŽIVLJENJE**

KRATKA OZNAKA: Film po svoji vsebini primerjajo s filmom TRAINSPOTTING, ki je bil hit leta 1996. EVAN MCGREGOR in CAMERON DIAZ, so "odštopali" v ameriško puščavo, da bi razmišljali o življenju, službi, karieri, avtu, davkih, kreditnih karticah, hipotekah, penziji in prihodnosti...

PETEK, 29. maj, ob 21. uri
ameriška drama **ZLOMLJEN GLAS**

KRATKA VSEBINA: Film "ZLOMLJEN GLAS" se začne in konča z obupanim otroškim krikom, ki prihaja naravnost iz srca. OLIVER, 9-letni deček, živi v družini, v kateri se starša ločujeta. OLIVERJEV oče MARTYN je šele po desetih letih zakona spoznal, da je "gej" in se preselil k svojemu ljubimcu FRANCU. Tudi njegova mama si je hitro našla ljubimca, ki je nadomestil MARTYNA. OLIVER nekega dne pride v steno s poškodovano roko in trdi, da so ga napadli nepridipravi. Njegovim poškodbam pa ni ne kraja ne konca. Kaj se dogaja? Kdo ga tako živalsko pretepa?

Ogled filma toplo priporočamo staršem in tudi njihovim otrokom, kakor tudi vsem, ki se poklicno ali kako drugače ukvarjajo z mladimi oziroma mladinskim skupinam, saj jim je film lahko odlična iztočnica za pogovor o zlorabi otrok.

NEDELJA, 31. maj ob 15. uri in 20.30 uri
ameriška komedija

BOLJE NE BO NIKOLI

KRATKA VSEBINA: MELVIN (JACK NICHOLSON) cinični, ošabni, malce trčeni pisatelj, CAROL (HELEN HUNT) natakarka in SIMON (GREG KINNEAR) homoseksualni umetnik sklenejo nenavadno prijateljstvo. Življenje trojice se postavi na glavo, ko SIMON v bolnišnico, svojega dolgoletnega psa pa pusti v varstvu MELVINU. Na ubogega MELVINA se zgrne še ena tegoba: CAROL, edina natakarka, ki ga lahko prenaša mora na bolnišnico zaradi bolnega sina, tako bo MELVIN ostal sam, brez zajtrka in varuška dolgoletnega psa. Življenje za umret...

JACK NICHOLSON in HELEN HUNT sta za svoji vlogi v tem filmu prejela OSCARJA!

KINO "DOBREPOLJE" SI PRIDRŽUJE PRAVICO DO SPREMEMBE PROGRAMA!

Pravijo, da je film TITANIC treba videti najmanj trikrat, zato ga ponovno uvrščamo na spored v petek, 22. maja ob 21. uri.

Ustanovitelj glasila je Občina Dobropolje, ki jo zastopa izdajateljski svet. Urednica: Mihaela Steklasa. Uredniški odbor: Metka Žnidaršič, Slavka Mustar, Ema Sevšek, Ivan Grandovec, Tina Šuštar, Katja Gregorič. Tisk in oblikovanje: Auroragraf d. o. o. Za foto Naš kraj: Tone Steklasa. Glasilo izhaja enkrat mesečno v nakladi 1100 izvodov. Glasilo spada med proizvode, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odstotkov.